

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ КОРПОРАЦІЇ

Студентки 2-го курсу денної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»
освітньо-наукової програми
«Корпоративні фінанси»
Ковальчук Вікторії Вікторівни

Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Носова Євгенія Анатоліївна

Засвідчую, що в цій дипломній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних посилань

Студентка _____

Робота допущена до захисту в Екзаменаційній комісії рішенням кафедри
фінансів від «11» травня 2022 р., протокол № 12.

Завідувач кафедри фінансів,
доктор економічних наук, професор
Лютий Ігор Олексійович _____

Київ – 2022 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Економічна сутність фінансового потенціалу підприємства як об'єкта управління	7
1.2. Механізм управління й оцінки фінансового потенціалу підприємства	14
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРАТ «ШКІРЯНЕ ПІДПРИЄМСТВО «СВІТАНОК»	21
2.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»	21
2.2. Оцінка фінансового стану ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»	27
2.3. Інтегральна оцінка системи управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за фінансовими показниками	40
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРАТ «ШКІРЯНЕ ПІДПРИЄМСТВО «СВІТАНОК»	46
3.1. Економетричне моделювання впливу інтегрального показника фінансового потенціалу на прибуток підприємства	46
3.2. Пропозиції щодо удосконалення механізму управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»	49
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ	70

ВСТУП

Актуальність. Ведення підприємницької діяльності неможливе без виникнення різних видів ризиків, без впливу конкуренції на ринку, зміни кон'юнктури ринку тощо. В умовах нестабільного зовнішнього ринкового середовища, для збереження своїх конкурентних позицій на ринку та рівня прибутковості, підприємствам важливо розробляти та вдосконалювати механізм управління власним фінансовим потенціалом. Важливість забезпечення ефективного формування та розвитку фінансового потенціалу підтверджується також тим, що даний економічний показник підприємства показує рівень прибутковості, ліквідності і платоспроможності підприємства, конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості, а також можливість підприємства протидіяти кризовим факторам. Тому, безперечно, будь-яка бізнесова структура повинна здійснювати свою діяльність якомога ефективніше, використовуючи всі свої ресурси та можливості, свій фінансовий потенціал у майбутньому.

Рівень розробки теми дослідження у науковій літературі. Вагомий теоретико-методологічний і практичний вклад у дослідження фінансового потенціалу підприємства, а також механізму його управління здійснили у своїх працях такі вітчизняні вчені, як: С. О. Ареф'єв, Б. Я. Блащак, Л. М. Гаєвська, В. І. Гринчуцький, О. М. Дзюбенко, М. О. Житар, М. І. Купира, В. М. Марченко, Т. Ю. Назарова, І. В. Саух, О. С. Хринюк, І. О. Щєбликіна й ін. Зазначені питання у своїх працях досліджували і зарубіжні вчені: С. Б. Алексєєв, В. А. Гребеннікова, О. А. Колеснікова, Н. Г. Кот, О. А. Лебеденко, Р. Р. Маргарян та ін. Дослідженню теоретичних та практичних аспектів фінансового стану підприємства висвітлено в наукових доробках таких вітчизняних вчених: В. А. Делас, Є. А. Носової, Ю. В. Петленко, А. М. Поддєрьогіна, О. О. Терещенка, В. М. Шелудько та ін. Дане питання досліджувалось і зарубіжними вченими, як: Л. А. Бернстайн, І. А. Бланк, Ю. Ф. Бріхгем, Л. К. Гапенські, Л. Д. Дейвіс, Д. Л. Ньюман та ін.

Однак, через те, що в сучасних умовах господарювання, що визначається мінливістю, непередбачуваністю, посиленням економічної глобалізації та загальної конкуренції дослідження ефективності системи управління фінансовим потенціалом підприємства дає змогу вчасно виявляти негативну динаміку та приймати ефективні управлінські рішення з оптимізації структури, використання потенціалу та підвищення ефективності роботи підприємства в цілому. Саме тому обрана тема магістерської роботи набуває особливої актуальності та потребує подальшого дослідження.

Об'єктом дослідження виступають економічні відносини, які виникають в процесі формування та управління фінансовим потенціалом підприємства.

Предметом дослідження є фінансова діяльність ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок».

Мета роботи полягає у з'ясуванні сутності фінансового потенціалу підприємства, дослідженні ефективності управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок», а також виокремленні основних проблем для виявлення шляхів його подальшого розвитку для підвищення ефективності.

Реалізація мети дослідження передбачає постановку і вирішення наступних завдань:

- розкрити зміст поняття фінансовий потенціал підприємства;
- охарактеризувати механізм управління фінансовим потенціалом підприємства;
- розглянути методичні підходи до оцінювання фінансового потенціалу підприємства;
- охарактеризувати фінансово-господарську діяльність ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»;
- провести оцінку фінансового стану ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»

- здійснити оцінку ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства;
- проаналізувати ефективність управління фінансовим потенціалом підприємства ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»;
- розробити економетричну модель впливу факторів фінансового потенціалу на прибуток для ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»;
- визначити основні шляхи удосконалення управління фінансовим потенціалом підприємства.

В ході написання кваліфікаційної роботи застосовувалися такі **методи**: логіко-діалектичний для визначення сутності категорії «фінансовий потенціал підприємства» та його класифікації; прийоми економічного та фінансового аналізу для оцінки ефективності діяльності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»; методи багатовимірного статистичного, системного аналізу для встановлення взаємозв'язку між прибутком та інтегральним показником фінансового потенціалу; моделювання для прогнозування обсягів прибутку та значення інтегрального показника діяльності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»; абстракції та вибірок для аналізу літературних джерел і статистичних даних; синтетичних оцінок, порівняльного аналізу та групувань – для складання схем, таблиць, рисунків.

Інформаційною базою для написання роботи виступають наукові статті, підручники, монографії, дисертації, нормативно-правові акти та офіційні Інтернет-джерела ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок».

Практична значимість дослідження полягає в тому, що досягнуті в випускній кваліфікаційній роботі результати, представлені у вигляді конкретних пропозицій, а також економетрична модель прогнозування прибутку на основі інтегрального показника фінансового потенціалу можуть бути використані ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» при формуванні власної стратегії розвитку в сфері управління фінансовим потенціалом.

Результати дипломної магістерської роботи **апробовані** у таких науково-практичних конференціях і журналах:

1. Ковальчук В. В. Економічна сутність фінансового потенціалу підприємства як об'єкта управління. *Трансформаційні процеси національної економіки: проблеми та перспективи розвитку*. 2021. С. 29-33.

2. Nosova E., Kovalchuk V. Management of financial potential of enterprises: methodological aspects. *Internauka*. 2021. № 6. P. 88-94.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Робота містить 14 таблиць, 13 рисунків та 5 додатків. Список літературних джерел складає 82 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність фінансового потенціалу підприємства як об'єкта управління

В сучасних умовах господарювання ефективність діяльності комерційних організацій відбувається в досить нестабільних умовах, а ефективність їх діяльності в більшій мірі залежить від фінансового потенціалу самої організації. Фінансовий потенціал компанії можна вважати джерелом розвитку виробництва, а також його прискорювачем, адже зростання фінансового потенціалу підприємства прямо пропорційне його конкурентоспроможності та результатам діяльності.

В економічних публікаціях «потенціал» як економічна категорія корелює з поняттями «сила» або «міцність». Він характеризується сукупністю спроможностей або можливостей будь-якої системи. Крім того, потенціал охоплює засоби, запаси, джерела, ресурси та інші резерви за рахунок яких можуть бути вирішені низка завдань або досягати поставлені цілі для конкретного суб'єкта: особи, суспільства, підприємства, регіону чи держави. Відтак термін «фінансовий потенціал» вживається в різних галузях як суспільних, так і наукових знань, що обумовлює специфіку його змістового наповнення. Таким чином, дослідження фінансового потенціалу в економічній літературі відбувається через призму різноманіття його аспектів на макро-, мікро- та мезорівнях [14, с. 6-7].

Потенціал підприємства – категорія багатопланова та різностороння, адже: «потенціал підприємства залежить не тільки від внутрішніх можливостей, але, природно, і від зовнішніх умов: величини споживчого попиту, дій

конкурентів, відносин із постачальниками сировини, політики уряду тощо» [8, с. 75].

В економічній літературі фінансовий потенціал підприємства розглядають в якості структурного елементу його сукупного потенціалу, який включає й інші його види: організаційно-управлінський, маркетинговий, техніко-технологічний, кадровий та інноваційний [8, с. 75]. Всі дослідники даного терміна трактують його по-різному, але більшість науковців-дослідників сходяться на єдиній думці, що фінансовий потенціал є складовою економічного потенціалу підприємства [7, с. 22; 39, с. 92; 32, с.27; 21, с. 10; 29, с. 208; 58].

Слід зазначити, що через багатофакторну будову та структурність фінансового потенціалу (далі – ФП), немає єдиного підходу до його визначення, у свою чергу основні підходи вчених-економістів до визначення цього поняття систематизовано у табл. 1.1. Варто занотувати, що в економічній науці існують такі підходи до розуміння сутності поняття «фінансовий потенціал», а саме: ресурсний, результативний, ресурсно-цільовий, процесно-ресурсний, функціонально-результативний, вартісний та комплексний.

Таблиця 1.1.

Узагальнення поглядів щодо поняття «фінансовий потенціал»

Підхід	Зміст
Ресурсний	Сукупність ресурсів та їх джерел, що забезпечують виробничо-господарську діяльність підприємства. У рамках цього підходу виділяються дві основні позиції: 1) сукупність ресурсів, що використовуються у процесі виробництва; 2) сукупність ресурсів, здатних продукувати певну кількість матеріальних благ, продукції, отримання фінансових результатів.
Результативний	Досягнення економічних результатів унаслідок використання фінансових ресурсів. У межах цього підходу виділяються два напрями: 1) ФП сприймається як здатність господарської системи до освоєння та переробки ресурсів з метою задоволення суспільних потреб; 2) віднесення до ФП кінцевих результатів фінансово-господарської діяльності підприємства.

Ресурсно-цільовий	Передбачає виключно цільове використання ресурсів: соціально-економічний розвиток регіону та територій; забезпечення відтворювального процесу підприємств.
Процесно-ресурсний	Основний елемент ФП - процес формування фінансових ресурсів; трактує ФП як частину потенціалу саморозвитку, що представляє сукупні фінансові можливості, які з урахуванням внутрішнього управлінського впливу перетворюються на фінансові ресурси та служать для досягнення мети розвитку.
Функціонально-результативний	Перевага надається процесу фінансового управління, направлено на забезпечення постійного розвитку підприємства, застосовуючи інструменти фінансового управління, обліку тощо. При цьому чітко прослідковується ланцюжок «процес управління фінансовими ресурсами та можливостями - результат - реалізація цілей і розвиток».
Вартісний	Максимально можлива вартість всіх ресурсів, які перебувають в розпорядженні певної оргструктури підприємства.
Комплексний	Сукупність як фінансових ресурсів, так і системи ефективного управління ними, направлених на принесення економічних вигід та забезпечення процесу їх відтворення.

Джерело: розроблено автором на основі [2, с. 2; 54, с. 379; 29, с. 207; 41, с. 176; 56, с. 135]

Так, С. О. Ареф'єв трактує фінансовий потенціал як сукупність наявних і потенційних можливостей підприємства як джерела, за допомогою якого суб'єкт господарювання може мобілізувати та нарощувати необхідну кількість ресурсів для своєї діяльності з можливістю, у разі необхідності, трансформування в інші фактори виробництва задля досягнення як стратегічних, так і тактичних цілей [3, с. 130].

Б. Я. Блащак відзначає, що фінансовий потенціал - це відносини на підприємстві, які спрямовані на максимізацію фінансових результатів, що забезпечується наявністю достатнього рівня власного капіталу, рентабельністю вкладеного капіталу, наявністю ефективної системи управління фінансами,

спрямованих на забезпечення прозорості фінансового стану організації [7, с. 77].

На думку Л. М. Гаєвської та О. І. Марченко під фінансовим потенціалом підприємства слід розуміти сукупність фінансових ресурсів, що беруть участь у виробничо-господарській діяльності, включаючи ті фінансові ресурси, які можна було б залучити в майбутньому для фінансування стратегічної діяльності підприємства, накопичення капіталу, забезпечуючи ліквідність та фінансову стабільність [13, с. 21-22].

М. І. Купира стверджує, що фінансовий потенціал – «це система фінансових можливостей здатних трансформувати наявні ресурси у векторний процес розвитку через максимізацію та мультиплікатор капіталізації прибутковості» [36, с. 130].

Д. П. Михайлик вважає, що фінансовий потенціал підприємства складають всі існуючі потенційні ресурси, в тому числі фінансові, що зможуть забезпечувати досягнення стратегічних цілей у поточній діяльності та на довгострокову перспективу, беручи до уваги вплив зовнішніх факторів [78, с. 253].

Отже, варто зазначити, що аналізуючи підходи та думки авторів щодо визначення категорії «фінансовий потенціал підприємства» можна стверджувати наступне:

- це, передовсім, фінансові можливості для підприємства;
- ключовим моментом є обсяг накопичених ресурсів, а тому ресурси є основою діяльності підприємств;
- здатність підприємствами залучати й ефективно управляти фінансовими ресурсами;
- можливість забезпечення як поточної, так і перспективної діяльності підприємства;
- є своєрідним засобом для підприємства досягти конкретні цілі економічного розвитку, а саме: тактичні та стратегічні.

Сутність фінансового потенціалу та його роль для підприємства повною мірою може бути розкрита на основі дослідження його функціонального призначення. Фінансовий потенціал як об'єкт управління виконує такі функції: розподільчу, відтворювальну, контрольну та індикативну (див. рис.1.1).

Рис. 1.1. Функції фінансового потенціалу підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [19, с. 45]

Варіаційність підходів та ідентифікації поняття фінансового потенціалу підприємства характеризуються певним різноманіттям. Усе ж таки його можна класифікувати, виділяючи певні ознаки.

Фінансовий потенціал підприємства представлений наступними видами у табл. А.1 додатку А.

Фінансовий потенціал знаходиться у взаємозв'язку з такими можливостями підприємства як залучення та ефективного використання фінансових ресурсів, які, насамперед, залежать від об'єктивних та суб'єктивних факторів [46, с. 105]. Відтак, враховуючи дану залежність, пропонуємо виділити серед класифікаційних видів фінансового потенціалу підприємства - об'єктивний та суб'єктивний. Об'єктивний фінансовий потенціал характеризується сукупністю ресурсів, які безпосередньо залучені у виробничий процес, що легко можна виміряти та проаналізувати. У свою чергу, суб'єктивний потенціал можна визначити як сукупність знань й умінь фінансового менеджменту підприємства, його працівників щодо ефективного використання наявних ресурсів, оптимального розподілу наявних коштів, а також забезпечення безперебійної роботи підприємницької структури.

Наявність фінансових ресурсів, їх використання та управління дають можливість впливати на фінансові можливості організацій, тим самим забезпечуючи реалізацію їх стратегій. Відтак в якості структурних елементів фінансового потенціалу можна розглядати ресурси, спроможність та можливості підприємства (табл. 1.2).

Таблиця 1.2.

Структурні елементи фінансового потенціалу підприємства

Елементи →	Ресурси	Спроможність	Можливості
Процеси →	Формування та використання фінансових потоків	Збереження фінансового рівноваги	Досягнення цілей розвитку підприємства
Параметри →	Доходи та витрати підприємства: операційні, фінансові, інвестиційні	Фінансовий стан (рентабельність, ділова активність, фінансова стійкість, ліквідність балансу та активів)	Зовнішнє макросередовище та мікросередовище. Генеральна та фінансова стратегії. Фінансова політика підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [38; 40]

Зазначені складові елементи фінансового потенціалу дають можливість окреслити основні напрямки аналізу та оцінки ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства.

Так, у рамках складового елемента «ресурси» відбувається процес формування та використання фінансових потоків. Цей процес знаходить вираження у параметрах: надходження доходів та витрат підприємства (операційних, фінансових, інвестиційних).

Складовий елемент «спроможність» характеризується збереженням фінансової рівноваги, який можна оцінити за параметрами фінансового стану (рентабельність, ділова активність, фінансова стійкість, ліквідність балансу та активів).

У межах складової «можливості» передбачається процес щодо досягнення мети розвитку підприємства. Розвиток підприємства досягається за рахунок управління параметрами макро- та мікросередовища, реалізації генеральної та фінансової стратегії, створення фінансової політики підприємства.

Окрім того, беручи до уваги той факт, що фінансовий потенціал слід розглядати як стратегію поточного та майбутнього періодів, елементи, показані на рис. 1.2, також є структурними компонентами фінансового потенціалу.

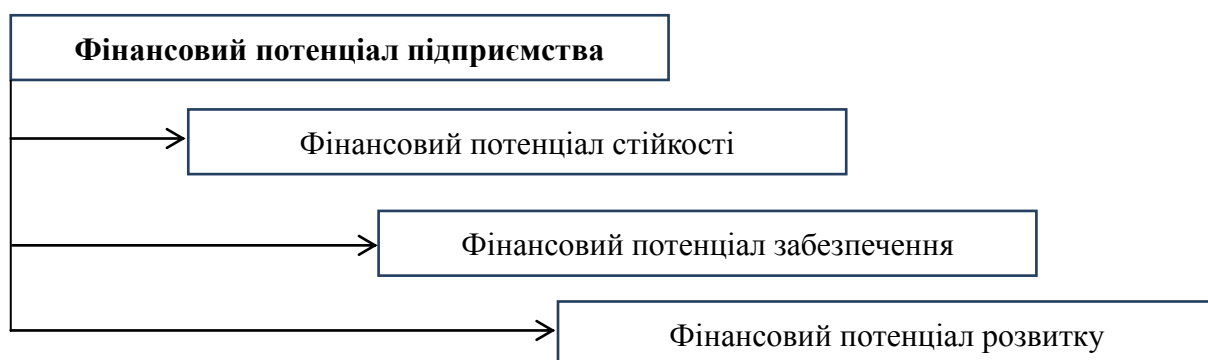

Рис. 1.2. Складові фінансового потенціалу підприємства

Джерело: [78, с. 253]

Таким чином, фінансовий потенціал стійкості та забезпечення характеризують можливості та результати поточної діяльності підприємства,

тоді як фінансовий потенціал розвитку орієнтований на можливість подальшого розвитку (на майбутнє) [78, с. 253]. Показники й індикатори фінансової стійкості, які характеризують результати поточної діяльності, інвестиційного та фінансового розвитку підприємства, дають можливість засновникам, керівникам, діловим партнерам і банкам визначати його платоспроможність і кредитоспроможність, оцінювати фінансовий стан компанії. Саме за допомогою оцінки фінансової стійкості інвестори та кредитори можуть визначити чи здатне підприємство розраховуватись за своїми зобов'язаннями у зазначений термін і визначити фінансові можливості підприємства у майбутньому [18, с. 77; 81; 75].

Фінансовий потенціал розвитку характеризується концентрацією наявних ресурсів, упорядкованою взаємодією чинників їх розвитку, можливостей системи щодо їхнього залучення та ефективного управління для досягнення тактичних цілей і стратегічної мети підприємства – наприклад, максимізації вартості підприємства в довгостроковому періоді [18, с. 76-77].

Отже, фінансовий потенціал підприємства – складна система, яка передбачає врахування певних закономірностей розвитку, забезпечення ефективності діяльності підприємства, його темпу зростання. Крім того, фінансовий потенціал характеризує як рівень практичного використання наявних можливостей, так і формування конкурентних стратегій розвитку підприємства в майбутньому.

1.2. Механізм управління й оцінки фінансового потенціалу підприємства

Для отримання високого рівня прибутку та досягнення стабільного розвитку починати управління підприємством необхідно з управління фінансовим потенціалом.

Необхідність забезпечення ефективного управління фінансовим потенціалом можна розглядати з трьох точок зору. По-перше, тому, що це

впливає на виробничий потенціал в контексті вільних фінансових ресурсів і доступності технологічних інновацій. По-друге, це визначає потенціал менеджменту через стабільний фінансовий стан нарощувати стратегічний потенціал, реалізовувати ефективні бізнес-стратегії, забезпечувати прибутковість і рентабельність бізнесу. По-третє, ефективний фінансовий потенціал забезпечує стимулювання ринкового потенціалу за рахунок фінансових можливостей для здійснення маркетингових досліджень, гнучкості ціноутворення, низьких витрат на маркетинг, охоплення значної частки ринку та безперебійності поставки продукції споживачу [37, с. 165-166].

З одного боку, управління фінансовим потенціалом - це система раціонального управління фінансуванням бізнесу, що включає формування фінансових відносин, що виникають в результаті руху фінансових ресурсів. А з іншого - це комплекс етапів, фінансових методів, фінансових інструментів та організаційного забезпечення, які оптимально координуються [82, с. 214-215].

Д. П. Михайлик стверджує, що суть управління фінансовим потенціалом полягає в ефективності використання механізму управління фінансовою стратегією для досягнення цілей бізнесу [78, с. 253].

Дослідники приходять до висновку, що існує декілька основних сегментів, які роблять систему управління фінансовим потенціалом підприємства більш ефективною [82, с. 215; 24, с. 210]:

- управління поточними зобов'язаннями;
- платоспроможність, ліквідність, управління фінансовою стабільністю;
- управління капіталом;
- управління інвестиціями підприємства;
- управління грошовими потоками;
- управління довгостроковими позиками;
- управління непрямими інвестиціями та оцінка бізнесу;
- ціноутворення та управління структурою капіталу підприємства;
- управління підприємницькими ризиками.

Розглянемо загальний механізм управління фінансовим потенціалом підприємства, мета якого полягає в отриманні економічних вигод та забезпеченні безперервності виробничого процесу підприємства на рис. 1.3.

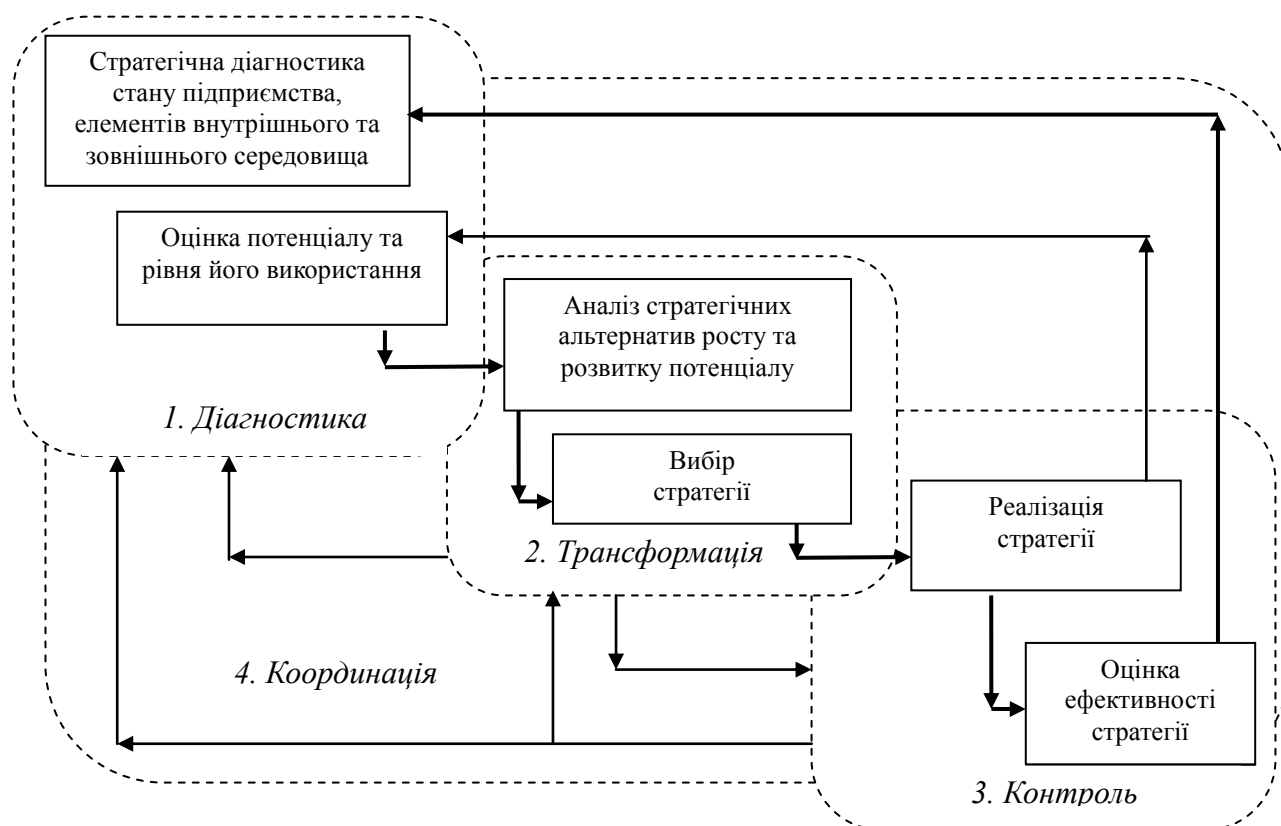

Рис. 1.3. Загальна схема управління фінансовим потенціалом підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [10, с. 163; 39, с. 96; 78, с. 255; 5, с. 50-56]

Таким чином, реалізація наведеного механізму містить чотири послідовні етапи: діагностика, трансформація, контроль та координація.

В рамках етапу «діагностика» завдяки проведенню факторного аналізу ступеня використання потенціалу, за якого завдяки урахуванню поставлених цілей та завдань підприємства, формуються концептуальні напрямки та орієнтири для майбутнього стану фінансово-господарської системи [10, с. 163].

На етапі «трансформація» проводиться оцінка розвитку фінансового потенціалу, можливості його підвищення, здійснюється розгляд стратегічних альтернатив та розроблення підсумкової стратегії. При виборі стратегії

здійснюється її оцінка на відповідність встановленим на першому етапі цілям та поточному фінансовому стану фірми [39, с. 96].

Етап «контроль» передбачає, що на основі отримання інформації про рівень використання та розвитку потенціалу здійснюється моніторинг співвідношення витрат та результатів, здійснюється оцінка ефективності реалізації стратегії [39, с. 96].

Характеристика етапу «координація» включає коригування стратегії управління фінансовим потенціалом компанії в напрямку зменшення рівня відхилень від цільових показників та згладжування слабких сторін підприємства [5, с. 54-55].

Щодо діагностування та оцінки фінансового потенціалу треба відмітити, що це комплекс заходів щодо визначення сукупних характеристик, показників і властивостей, завдяки чому можна здійснити характеристику підприємства з позицій можливостей задовольняти існуючі потреби в товарах та послугах на перспективу і в достатній мірі досягти поставлені цілі [45, с. 95]. У той же час, більшість авторів, що досліджують фінансовий потенціал на рівні підприємств, вважають, що це комплексне явище та його слід оцінювати через показники-характеристики фінансового стану [23, с. 350; 34, с. 79; 37, с. 165; 80, с. 83].

Принципова важлива вимога щодо підходу розробки та здійснення процесу діагностики фінансового потенціалу підприємства - це дотримання комплексності, що має на увазі те, що завдяки наявності необхідного діагностичного апарату можна дослідити як поточний стан об'єкта, так і його розвиток у часі. Відтак кожне підприємство повинне проводити систематичний моніторинг та діагностику фінансового потенціалу, що дасть змогу отримати інформацію щодо стану та можливих шляхів ефективного використання його в часі, а також визначити не лише напрями реалізації фінансової стратегії, але і її можливості. Під діагностикою фінансового потенціалу слід розуміти процес комплексного дослідження динаміки фінансових показників та прогнозування фінансового стану підприємства в часі, враховуючи вплив факторів макро- та мікросередовища [30, с. 104].

Відповідно, доцільно виділити загальну схему щодо процесу оцінювання фінансового потенціалу суб'єктів господарювання для цілей фінансового регулювання розвитку. Вважаємо, її можна розглядати як основу у визначенні основних структурних компонентів в аналітичному забезпеченні та побудові методики аналізу [25, с. 124; 33, с. 155]. Процес оцінювання фінансового потенціалу підприємства представлено нижче на рис. 1.4.

Рис. 1.4. Етапи оцінювання фінансового потенціалу підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [33, с. 155; 25, с. 124; 12, с. 71; 16, с. 138]

У науковій літературі виділяють наступні групи методів та моделей оцінки фінансового потенціалу підприємства (див. табл. 1.3).

Методи та моделі оцінки фінансового потенціалу підприємства			
Групи методів			
Методи непрямой оцінки		Методи прямої оцінки	
Непряма оцінка фінансового потенціалу підприємства проводиться з використанням фактичних значень показників, що характеризують результати його роботи		Пряма оцінка фінансового потенціалу підприємства – це оцінка його можливостей у майбутньому	
Методи оцінки в залежності від об'єкта оцінки			
Ресурсний	Структурний	Цільовий	Змішаний
Методи комплексної оцінки фінансового потенціалу підприємства та його складових			
Адитивні	Мультиплікативні		Рейтингові
Експертний	Бальний	Структурний	Факторний
Конкурентний аналіз (метод аналогій)	Економіко-математичне моделювання	Моделі вартісної оцінки бізнесу	
Методи оцінки за рівнем узагальнення показників			
Інтегральний показник		Система показників	

Джерело: розроблено автором на основі [23, с. 350, 64, с. 103-105, 40, с. 376; 11, с. 164; 77, с. 130]

Отож, такий широкий набір методичного інструментарію щодо оцінки фінансового потенціалу обумовлено тим, що, по-перше, існують різні підходи щодо трактування поняття фінансового потенціалу. По-друге, в основу цих методів покладена різна мета оцінювання; доцільність того чи іншого методу, який дозволить визначити ефективність управління потенціалом для конкретного підприємства; а також можливість визначення рівня використання фінансового потенціалу щодо результатів діяльності за окремими напрямками підприємства, враховуючи вплив факторів та виявлення резервів для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів [11, с. 163-164]. По-третє, враховуючи все вище зазначене, розділяємо думки О. О. Горошанської та науковиці-дослідниці Л. М. Маккі щодо відсутності єдиного підходу до визначення системи показників оцінки фінансового

потенціалу підприємства: «Різні автори пропонують використовувати абсолютні, відносні, інтегральні показники. Під час розробки системи показників дослідники переважно схиляються до вибору традиційних показників фінансового стану підприємства, згрупованих за напрямками: структура та динаміка капіталу, фінансова стійкість, платоспроможність, ділова активність та рентабельність» [40, с. 374].

Тому, враховуючи такі особливості щодо оцінювання фінансового потенціалу підприємства, погодимося з науковцями [35; 40; 6, с. 135] щодо доцільності визначення інтегрального показника методом таксономічного аналізу. Таким чином, З. М. Криховецька та С. О. Кропельницька зазначають, що за допомогою розрахунку таксономічного показника можна встановити масштаби та напрями змін, здійснити прогноз їхнього впливу на основні параметри діяльності підприємства, відслідкувати найважливіші фактори зростання і на основі цього вжити відповідних управлінських рішень щодо подальшої діяльності суб'єкта господарювання [35, с. 93]. У свою чергу, О. О. Грошанська знаходить переваги алгоритму таксономічного аналізу в тому, що такий аналіз ґрунтується на використанні фактичних даних, які відображаються у фінансовій звітності підприємства, уникаючи суб'єктивних експертних оцінок. А також у результаті виділення інтегральної оцінки кожної компоненти фінансового потенціалу підприємства можна виявити слабкі місця у його формуванні [40, с. 376].

Таким чином, дослідження ефективності системи управління фінансовим потенціалом підприємства дозволяє виділити три ключові характеристики. Перший – своєчасне виявлення негативної динаміки та прийняття ефективних управлінських рішень щодо оптимізації структури. Другий полягає у використанні потенціалу. І останнє виявляється у підвищенні ефективності роботи підприємства в цілому.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРАТ «ШКІРЯНЕ ПІДПРИЄМСТВО «СВІТАНОК»

2.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»

Основним видом діяльності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» є переробка шкіряної сировини та виробництво широкого спектру шкіротоварів.

В двадцятих роках було побудовано три невеликих шкіряних заводи «Мазега», «Палліс», «Таннер», які в 1939 році було націоналізовано і після Другої світової війни об'єднано в державний завод №3, а в грудні 1961 року - у шкіряну фірму «Світанок».

З січня 1976 року об'єднання носить назву «Львівське державне шкіряне підприємство», з серпня 1993 року - «Львівське орендне шкіряне підприємство «Світанок», з 20 травня 2002 року - Відкрите акціонерне товариство «Шкіряне підприємство «Світанок», а з 6 травня 2010 р. Публічне акціонерне товариство «Шкіряне підприємство «Світанок» [72]. З 22 червня 2018 р. - Приватне акціонерне товариство «Шкіряне підприємство «Світанок» [52]. В рамках основної діяльності підприємство забезпечує [53]:

- заготівлю від підприємств, організацій та населення шкіряної сировини;
- виробництво шкіротоварів для верху взуття з сировини ВРХ і свиней;
- виробництво «Красту» зі шкір ВРХ, свиней;
- виробництво «Вет-блю» зі шкір ВРХ, свиней;
- виробництво підошовних шкіротоварів безхромового методу дублення.

Інформація щодо засновників/учасників ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2020 рік представлено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1.

Інформація про засновників та/або учасників ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» станом на 29.04.2021 р.

Найменування юридичної особи засновника та/або учасника	Місцезнаходження	Відсоток акцій від загальної кількості
ТОВ «Управлінське товариство «УЛФ»	Україна, м. Київ, пр.Перемоги, будинок 121, корпус В	88,773777
Екстрар Холдінг Лімітед / Xtrar Holding Limited	Кіпр Нікосія, буд. СПОРУДА КСЕНІОС 3	10
Прізвище, ім`я, по батькові фізичної особи		Відсоток акцій від загальної кількості
фізичні особи-акціонери в загальній кількості 5060 осіб		1,226223
Усього		100

Джерело: [72]

Таким чином, власниками значного пакета акцій ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2020 році були: українська агропромислова компанія Укрлендфармінг (UkrLandFarming), якій належить 88,73% акцій та кіпрська компанія Xtrar Holding Limited – частка акцій 10%.

Розглянемо основні показники фінансової діяльності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2016-2020 рр. (табл. 2.2).

Таблиця 2.2.

Динаміка основних показників діяльності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2016-2020 рр., тис. грн.

Показники	Роки					Відхилення			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017/ 2016	2018/ 2017	2019/ 2018	2020/ 2019
Чистий дохід	42756	52971	31159	4231	1994	10215	- 21812	- 26928	-2237
Собівартість реалізованої продукції	56041	53585	46775	3516	503	-2456	-6810	- 43259	-3013
Валовий прибуток	- 13285	-614	- 15616	715	1491	12671	- 15002	16331	776
Адміністративні витрати	4232	4871	5514	9384	8121	639	643	3870	-1263
Прибуток до оподаткування	- 17424	- 44831	- 35764	- 3536	- 5461	- 27407	9067	32228	8997

Продовження табл. 2.2.

Чистий прибуток / збиток	- 17724	- 50201	- 35764	- 3537	- 5461	- 32477	14437	32227	-1924
--------------------------------	------------	------------	------------	-----------	-----------	------------	-------	-------	-------

Джерело: складено на основі додатку Б, табл. Б. 14

Таким чином, чистий дохід підприємства у 2020 році складав 1994 тис. грн., що менше за попередній рік на 2237 тис. грн. При цьому з 2017 року постерігається спадна тенденція. На кінець аналізованого періоду чистий дохід підприємства скоротився на 40762 тис. грн. (-2044%) порівняно з 2016 р.

Собівартість реалізованої продукції в 2020 році становила 503 тис. грн. (на 3013 тис. грн. менше відповідного періоду попереднього року). Прослідковується тенденція до скорочення. Собівартість реалізованої продукції підприємства за п'ять останніх років впала в 16 разів (або на 11041%).

Валовий прибуток склав 1491 тис. грн. Упродовж 2016-2018 рр. підприємство зазнавало валових збитків. У 2019 році валовий прибуток зріс на 2284%, або в абсолютному вираженні на 16331 тис. грн.

У 2020 році адміністративні витрати становили 8121 тис. грн., що зменшились в абсолютному вираженні на 1263 тис. грн. Водночас у 2016-2018 роках проявлялася тенденція до зростання адміністративних витрат. Якщо в 2016 р. цей показник дорівнював 4232 тис. грн., то вже у 2019 році вони склали 8121 тис. грн. (+ 55%).

Підприємство було збитковим протягом усього досліджуваного періоду. У 2020 р. чистий збиток склав 5461 тис. грн., що на 1924 тис. грн. більше, ніж у 2019 році.

Отже, на основі аналізу показників, представлених в табл. 2.2 можна ствердити, що фінансовий стан ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» нестабільний. Причому ситуація почала загострюватися у 2019 році, у період початку пандемії Covid-19. Крім того, на основі проаналізованих тенденцій чистого доходу та собівартості реалізованої продукції у 2016-2020 роки можна зробити три основні припущення: 1) у підприємства різко зменшилась кількість

замовників, 2) у підприємства відбувається значне скорочення обсягів виробництва, 3) підприємство втратило ряд замовників, скоріш за все, через слабші конкурентні позиції на ринку. Загалом, можемо оцінити фінансові показники ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» як негативні.

Дослідимо ймовірність настання банкрутства ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за трьома вітчизняними моделями: Терещенка [61], Матвійчука [44] та методикою Міністерства фінансів України [51] (табл. 2.3, табл. 2.4, табл. 2.5).

Таблиця 2.3.

Прогнозування банкрутства ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2016-2020 рр. за моделлю Терещенка

Показник	Код	2016	2017	2018	2019	2020
Відношення грошових надходжень до зобов'язань	X1	0,001	0,001	0,002	0,036	0,022
Відношення валюти балансу до зобов'язань	X2	1,555	1,600	1,349	1,276	1,180
Відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів	X3	-0,027	-0,088	-0,056	-0,006	-0,012
Відношення прибутку до виручки	X4	-0,415	-0,948	-1,148	-0,836	-2,739
Відношення виробничих запасів до виручки	X5	0,306	0,300	0,735	0,343	0,592
Відношення виручки до основного капіталу	X6	0,066	0,093	0,049	0,007	0,005
$Z=1,5X1+0,08X2+10X3+5X4+0,3X5+0,1X6$		-2,120	-5,388	-5,966	-3,980	-13,512
Ймовірність банкрутства	Z	Напів-банкрут	Напів-банкрут	Напів-банкрут	Напів-банкрут	Напів-банкрут
$Z > 2$ – банкрутство не загрожує; $1 < Z < 2$ – фінансова стійкість порушена; $0 < Z < 1$ – існує загроза банкрутства; $Z < 0$ – підприємство є напівбанкрутом						

Джерело: складено на основі додатку Б

Отже, відповідно до отриманих даних ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2015-2020 рр. було визначено як напівбанкрут за моделлю Терещенка.

Таблиця 2.4.

**Прогнозування банкрутства ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у
2016-2020 рр. за моделлю Матвійчука**

Показник	Код	2016	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт мобільності активів	X1	2,690	2,654	2,963	3,280	18,959
Коефіцієнт оборотності кредит-ї заборгованості	X2	0,309	0,309	0,074	0,010	0,012
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	X3	0,184	0,247	0,190	0,033	0,017
Коефіцієнт окупності активів	X4	15,202	10,786	20,370	140,041	221,136
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	X5	0,708	0,587	0,110	0,088	0,596
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	X6	0,643	0,625	0,742	0,783	0,847
Коефіцієнт покриття боргів власним капіталом	X7	0,555	0,600	0,349	0,276	0,312
$Z=0,033X+0,268X2+0,045X3-0,018X4-0,004X5-0,015X6+0,702X7$		0,283	0,397	-0,007	-2,226	-3,147
Ймовірність банкрутства	Z	Ймов-ть фін. кризи	Ймов-ть фін. кризи	Ймов-ть фін. кризи	Ймов-ть фін. кризи	Ймов-ть фін. кризи
$Z < 1,104$ – виникає ймовірність фінансової кризи, яка зі зменшенням показника збільшується; $Z > 1,104$ – фінансовий стан задовільний, низька ймовірність банкрутства						

Джерело: складено на основі додатку Б

За моделлю Матвійчука бачимо, що підприємство у 2016-2020 рр. має високу ймовірність банкрутства.

Таблиця 2.5.

**Прогнозування банкрутства ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у
2016-2020 рр. за мультикритеріальною моделлю ідентифікації фінансової
кризи (методика МФУ)**

Показник	Код	2016	2017	2018	2019	2020
Проміжний коефіцієнт покриття	X2	2,818	0,039	0,062	0,762	1,656

Продовження табл. 2.5.

Коефіцієнт фінансової незалежності	X3	0,357	0,375	0,258	0,217	0,265
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	X4	1,317	1,371	1,024	0,927	5,280
Коефіцієнт рентабельності продажів за фін. рез. від операційної діяльності	X6	-0,373	-0,001	-0,607	-0,076	1,026
Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності	X7	-0,367	-0,001	-0,541	-0,048	0,079
Коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком	X8	-0,027	-0,088	-0,056	-0,006	-0,012
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	X9	0,090	0,128	0,066	0,009	0,005
$Z=0,03X2+1,95X3+0,01X4+0,002X6+2,5X7+0,8X8+0,05X9-0,9$		-1,042	-1,221	-1,779	-1,779	-2,345
Ймовірність банкрутства	Z	Наявність ознак неплатоспроможності	Найменша ймов-ть дефолту	Наявність ознак неплатоспроможності	Найменша ймов-ть дефолту	Наявність ознак неплатоспроможності
<p>більше ніж +1,4 - високий рівень спроможності виконувати зобов'язання та найменша ймовірність дефолту;</p> <p>від + 1,39 до + 0,55 - достатній рівень спроможності виконувати свої зобов'язання та незначна ймовірність дефолту;</p> <p>від +0,54 до - 0,4 - нижче середнього рівня спроможності виконувати зобов'язання;</p> <p>від - 0,41 до - 4,1 - фінансовий стан є нестабільний і свідчить про наявність ознак неплатоспроможності;</p> <p>менше ніж - 4,4 високий рівень ймовірності дефолту</p>						

Джерело: складено на основі додатку Б

Таким чином, у результаті використання мультикритеріальної моделі ідентифікації фінансової кризи (методика МФУ) для оцінки ймовірності банкрутства було встановлено, що у 2016- 2020 рр. фінансовий стан ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» характеризується як нестабільний і свідчить про наявність ознак неплатоспроможності.

2.2. Оцінка фінансового стану ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»

«Фінансовий стан є однією з найважливіших характеристик економічної діяльності підприємства, визначає його конкурентоспроможність і потенціал у діловому співробітництві, дає змогу оцінити здатність підприємства виконувати свої зобов'язання по відношенню до своїх партнерів у фінансових та інших відносинах» [57, с. 15-16].

Дослідження фінансового стану підприємств є необхідною умовою його ефективної та довгострокової діяльності [50, с. 152]. Тому, важливою передумовою для успішного функціонування компанії, її розвитку, є необхідність оцінки показників фінансового стану для прийняття рішень щодо шляхів удосконалення фінансової діяльності [65, с. 146].

Для оцінки фінансового стану ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» скористаємося коефіцієнтним аналізом, який містить п'ять груп показників [48; 49; 58]:

- показники майнового стану: коефіцієнт віддачі, частка основних засобів в активах, коефіцієнт зносу основних засобів, коефіцієнт мобільності активів;

- показники ліквідності: показник загальної ліквідності, швидкої ліквідності, абсолютної ліквідності, показник частки запасів в сумі короткострокових зобов'язань;

- показники фінансової стійкості: робочий капітал, власні оборотні кошти, коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт довгострокових джерел фінансування, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт довгострокової заборгованості, коефіцієнт маневреності власного капіталу;

- показники ділової активності: коефіцієнт оборотності активів, тривалість одного обороту активів, коефіцієнт оборотності запасів, термін зберігання запасів, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, термін

погашення дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, термін погашення кредиторської заборгованості, операційний цикл, фінансовий цикл;

– показники рентабельності: коефіцієнт рентабельності активів, коефіцієнт рентабельності власного капіталу, коефіцієнт ефективності інвестиційного капіталу, коефіцієнт рентабельності реалізації, коефіцієнт рентабельності витрат.

Почнемо з аналізу першої групи коефіцієнтів, а саме показників майнового стану. Коефіцієнт віддачі розраховується як співвідношення обсягу продажів (виручки) до залишкової вартості основних засобів. Теоретично достатнім значенням вважається збільшення даного показника. У 2020 р. коефіцієнт віддачі ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» склав 0,18. У 2016 році дорівнював 0,26 (див. рис. 2.1). У 2017 році відбувся приріст показника на 33,8% і становив 0,35. Однак впродовж 2018-2019 рр. відбувається стрімке падіння коефіцієнта віддачі і у 2019 році досяг найнижчої позначки 0,05. Така ситуація пов'язана зі зменшенням обсягів виручки від реалізації продукції товарів, робіт, послуг.

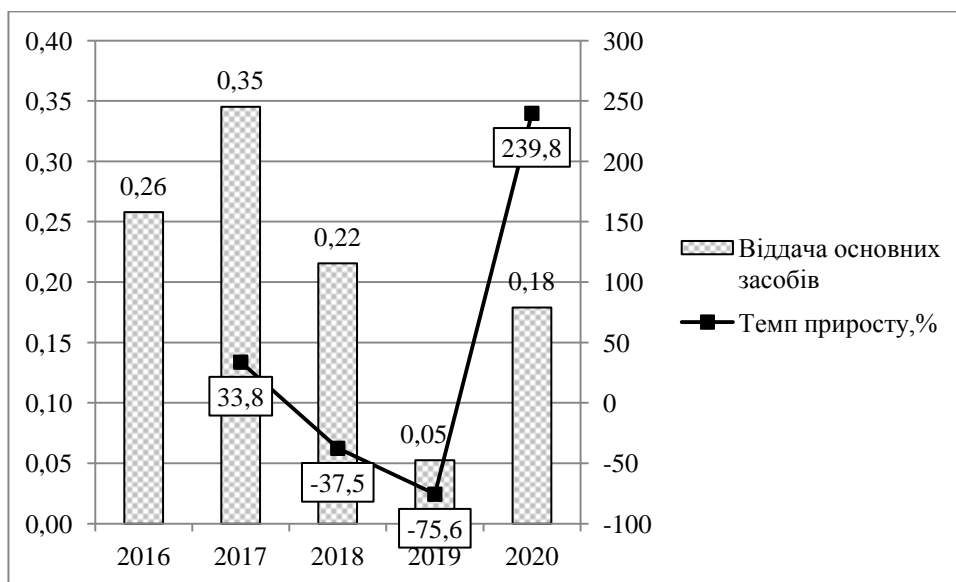

Рис. 2.1. Динаміка коефіцієнта віддачі основних засобів у 2016-2020 рр., %

Джерело: складено автором

Отже, негативна тенденція коефіцієнта віддачі свідчить про неефективність використання основних засобів підприємства.

Показник частки основних засобів в активах розраховується як співвідношення поточної вартості основних засобів компанії і суми активів. Напрямок позитивних змін даного показника полягає в його зменшенні за умов незмінних або зростаючих обсягів реалізації [74, с. 177]. Так, отримані дані демонструють зниження частки основних засобів у загальній сумі активів (див. рис. 2.2). Якщо в 2016 р. частка основних засобів за первісною вартістю у загальній сумі активів склала 27,13%, то в 2020 р. – 2,53% (скоротився майже в 11 разів у порівнянні з 2016 роком). Однак, порівняння цієї динаміки зі скороченням суми виручки з 42756 тис. грн. у 2016 р. до 1994 тис. грн. у 2020 р. (-40762 тис. грн.) дозволяє зробити висновок, що у ПАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» в 2016-2020 роках відбувався процес продажу основних засобів, що негативно відображається на операційному процесі. Можна зробити припущення, що сума від продажу основних засобів пішла на погашення довгострокових зобов'язань підприємства (див. додаток Б, табл. Б.1).

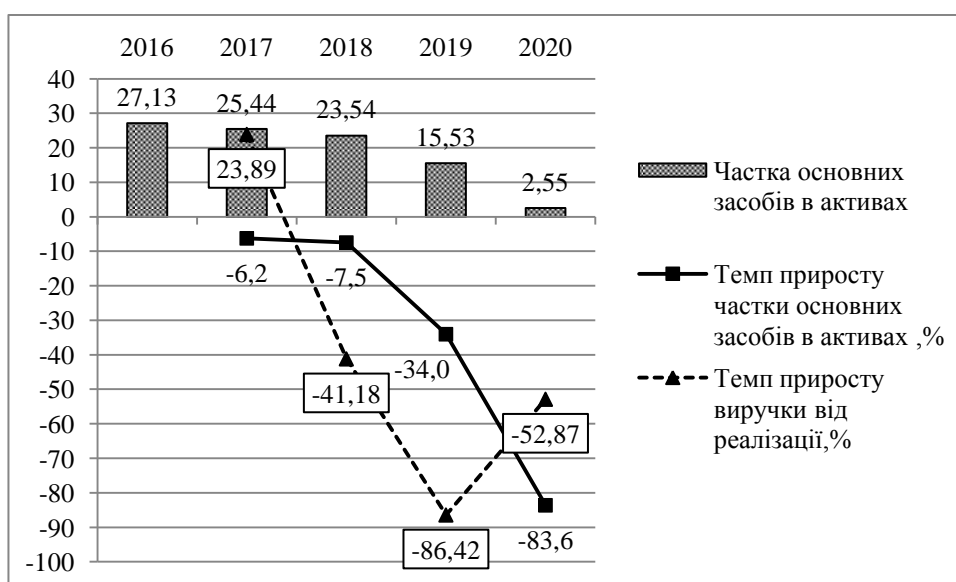

Рис. 2.2. Динаміка частки основних засобів в активах у 2016-2020 рр., %

Джерело: складено автором

Також у цій групі показників було проаналізовано коефіцієнт зносу основних засобів, що розраховується як відношення зносу основних засобів до

первісної вартості основних засобів. Оптимальним вважається значення цього коефіцієнта, що не перевищують 50% та мають тенденцію до зменшення [74, с. 177]. Коефіцієнт зносу основних засобів ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» значно перевищує гранично допустиму межу протягом усього досліджуваного періоду. У 2020 р. коефіцієнт зносу склав 97,7%. Цей показник має негативну тенденцію до зростання. Якщо в 2016 році коефіцієнт зносу основних засобів складав 79,6%, то вже у 2020 році він досяг позначки майже 98%, причому найбільший приріст припав на 2019 рік (див. рис.2.3).

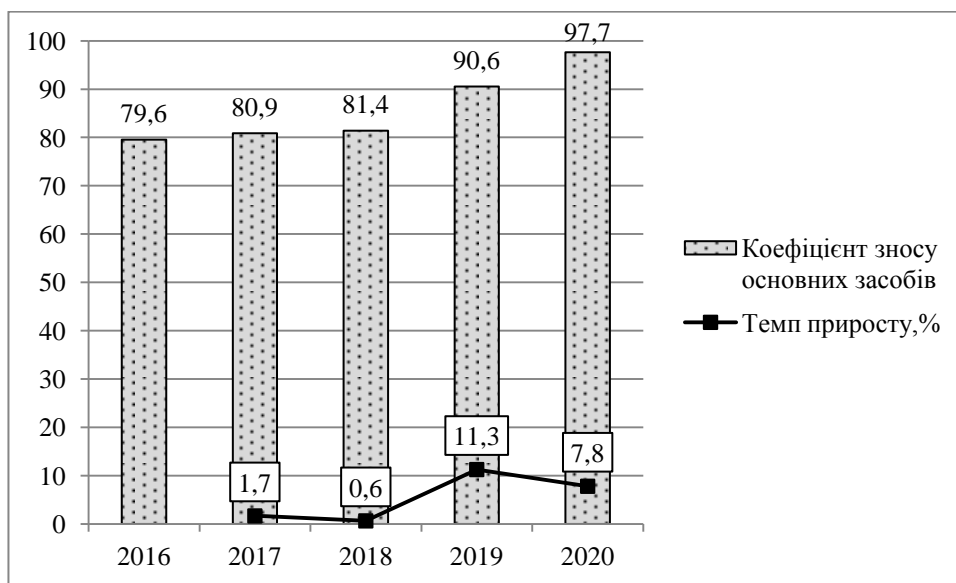

Рис. 2.3. Динаміка коефіцієнта зносу основних засобів за 2016-2020 рр., %

Джерело: складено автором

Таким чином, негативна тенденція коефіцієнта зносу основних засобів вказує на рівень їх високого фізичного та морального зносу. Тому, варто зазначити, що підприємству необхідно вживати заходів щодо оновлення основних засобів: або ремонтувати, або ж придбавати нові.

Коефіцієнт мобільності активів розраховується як співвідношення оборотних і необоротних активів. Його підвищення є позитивним фактором [74, с. 177]. Мобільність активів компанії ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» протягом 2016-2020 рр. має незмінну тенденцію до зростання (див. рис. 2.4). Якщо в 2016 році він дорівнював 2,67, то в 2020 досяг позначки 38,29. Найбільше значення даного коефіцієнта було досягнуто в 2020 році, який зріс

на 604% у порівнянні з 2019 р. Такі зміни відбулися за рахунок зниження суми необоротних активів. За досліджуваний період структура активів підприємства змінилася таким чином: зменшилася частка необоротних активів, і, відповідно, зросла питома вага оборотних активів (для порівняння: частка необоротних активів у 2016 р. - 27%, у 2020 р. – 0,04%; частка оборотних активів у 2016 р. – 73%, у 2020 р. – 99,96%). Такі тенденції свідчать про прискорення оборотності авансованого капіталу підприємства.

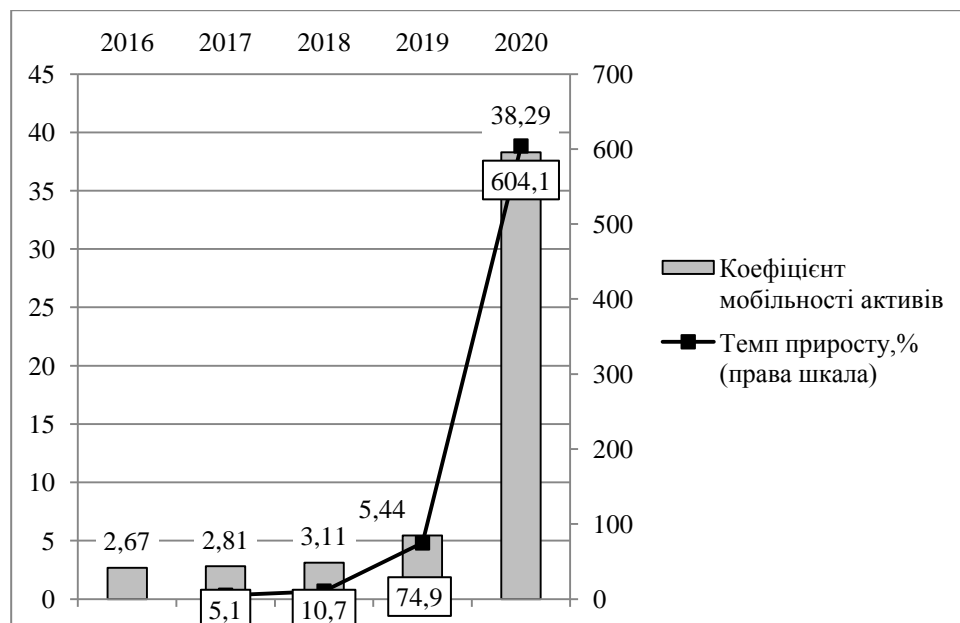

Рис. 2.4. Динаміка коефіцієнта мобільності активів у 2016-2020 рр.
Джерело: складено автором

Отже, результати розрахованих показників майнового стану ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» свідчать про наявність негативних тенденцій, що відбуваються в динаміці активів підприємства, а саме: збільшення ступеня зносу основних засобів, зменшення частки основних засобів в активах і коефіцієнта віддачі основних засобів. Тому, підприємству слід приділити увагу коефіцієнту віддачі. Для підвищення значення цього показника необхідно забезпечити 100%-ву завантаженість. Якщо завантаженість основних засобів складає 100%, то підвищення обсягу виробництва та збуту можливе лише за рахунок закупівлі нового обладнання. Другий варіант є більш вірогідним, зважаючи на високий рівень зносу основних засобів. При цьому такі зміни повинні забезпечувати оптимальну структуру майна підприємства.

Наступну групу коефіцієнти становлять показники ліквідності. Показник загальної ліквідності розраховується як співвідношення оборотних активів до поточних зобов'язань. Нормативним значенням даного коефіцієнта є більші 1,5-2,5 [74, с. 178]. Вважатимемо, протягом усього досліджуваного періоду значення даного коефіцієнта досягло оптимального значення 1,5-2,9, окрім 2018 року (дорівнював 1,1). У цілому такі значення свідчать про достатню спроможність підприємства погашати свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів (див. рис. 2.5).

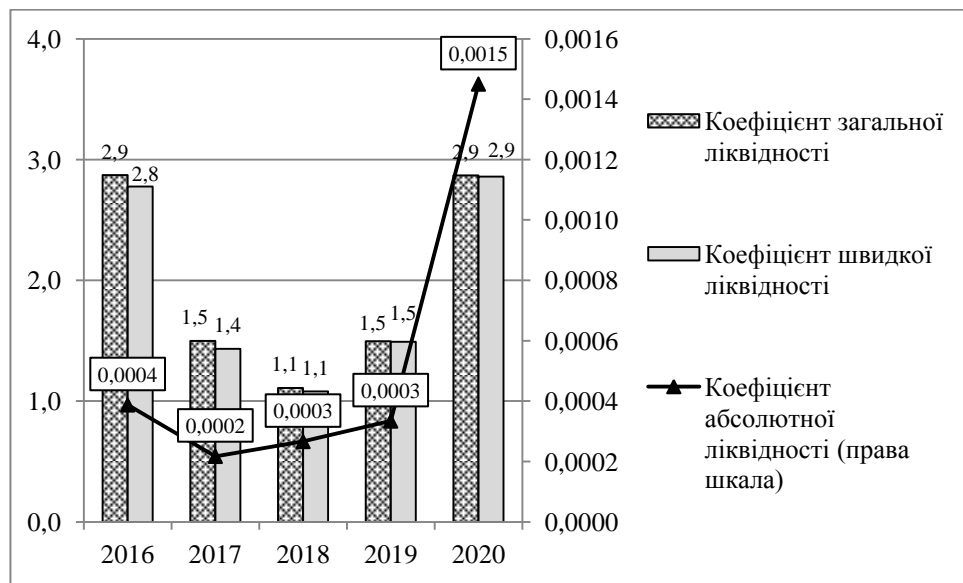

Рис. 2.5. Показники ліквідності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2016-2020 рр.

Джерело: складено автором

Коефіцієнт швидкої ліквідності розраховувався як співвідношення оборотних активів за мінусом запасів до поточних зобов'язань. Оптимальним значенням даного коефіцієнта прийнято вважати більші 0,6 – 0,8 [74, с. 178]. Протягом досліджуваного періоду значення даного коефіцієнта належало до інтервалу оптимальних значень від 1,1 до 2,9.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності підприємства розраховується як співвідношення грошових коштів та їх еквівалентів до поточних зобов'язань підприємства. Нормативне значення даного показника становить більше 0,2 – 0,35 [74, с. 178]. Протягом досліджуваного періоду значення показника абсолютної ліквідності не досягли оптимального значення за весь період. Така

ситуація свідчить про, що у підприємства наявність грошових коштів та їх еквівалентів є недостатнім для негайного покриття своїх короткострокових зобов'язань.

Також в даній групі показників представлено коефіцієнт, який характеризує питому вагу запасів в сумі короткострокових зобов'язань. Цей показник характеризує частину короткострокових зобов'язань підприємства, яку воно може погасити за рахунок реалізації матеріальних і товарних цінностей.

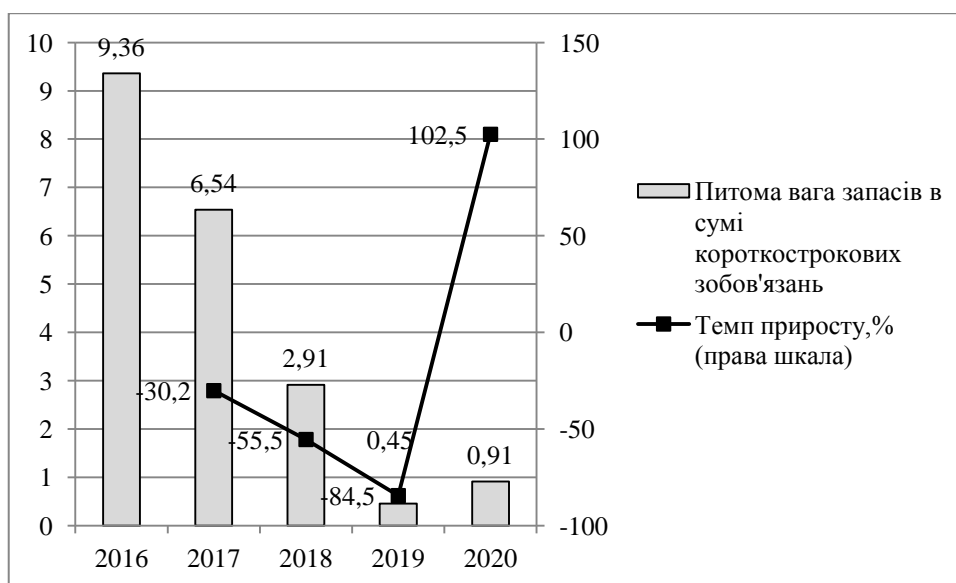

Рис. 2.6. Динаміка питомої ваги запасів в сумі короткострокових зобов'язань у 2016-2020 рр., %

Джерело: складено автором

Як видно з рис. 2.6, підприємство може погасити запасами незначну суму своїх короткострокових зобов'язань. Причому спостерігається негативна тенденція цього коефіцієнта до падіння. Так, у 2016 р. значення показника було 9,36%, а в 2020 р. - менше 1%.

На основі аналізу показників ліквідності підприємства можна зробити висновок, що протягом досліджуваного періоду ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» є ліквідним, за винятком коефіцієнта абсолютної ліквідності. Пов'язано це із дисбалансом у структурі оборотних коштів (високому рівні дебіторської заборгованості та низькому рівні грошових коштів (додаток Б, табл. Б.10).

Наступну групу показників становлять показники фінансової стійкості підприємства (див. дод. В, табл. В.1 та табл. 2.6).

Таблиця 2.6.

Абсолютні прирости показників фінансової стійкості ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2017-2020 рр.

Показник	2017/2016	2018/2017	2019/2019	2020/2019
Робочий капітал, тис. грн.	-141725	-101885	98752	132788
Власні оборотні кошти, тис. грн.	-25981	-34033	45329	55636
Коефіцієнт автономії	-0,05	-0,08	0	0,01
Коефіцієнт фінансового ризику	0,44	1,01	0,23	-0,18
Коефіцієнт довгострокових джерел фінансування	-0,42	-0,28	0,70	0,84
Коефіцієнт фінансової стійкості	-0,24	-0,19	0,17	0,23
Коефіцієнт довгострокової заборгованості	-0,13	-0,13	0,26	0,14
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,09	-0,18	0,37	0,55

Джерело: складено автором на основі додатку В

Значення показників робочого капіталу і власних оборотних коштів мають бути додатними. Робочий капітал підприємства протягом 2016 – 2020 рр. був додатним. Цей показник до 2018 року мав спадну тенденцію, після чого почав зростати. Проте робочий капітал у 2020 році знизився на 12070 тис. грн порівняно з 2016 роком (289672 тис. грн.) і став дорівнювати 277602 тис. грн. Аналогічна ситуація спостерігається з власним оборотним коштом підприємства, крім 2018 року. У 2018 році їх значення було від’ємним (- 3113 тис. грн).

Коефіцієнт автономії розраховується як відношення власного капіталу до активів підприємства, тобто показує наскільки активні операції підприємства забезпечені власними ресурсами даного підприємства. Оптимальним значенням даного показника є більше 0,5 [74, с. 178]. Протягом досліджуваного періоду значення даного показника не досягли оптимальної межі та становили – 0,24 – 0,37. Спираючись на даний коефіцієнт можемо констатувати, що впродовж 2016-2020 рр. ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» не є фінансово незалежним.

Наступним коефіцієнтом є коефіцієнт фінансового ризику. Він розраховується як співвідношення зобов'язань до власного та прирівняного до нього капіталу. За нормальних умов функціонування підприємства значення даного коефіцієнта повинно бути менше 1 та мати тенденцію до зменшення [57, с. 112]. Протягом досліджуваного періоду даний коефіцієнт перевищував допустимі оптимальні межі в 2-3 рази у 2017-2020 рр. До того ж прослідковувався тенденція до збільшення показника впродовж 2016-2019 рр. Утім у 2020 році відбулося незначне його зменшення на 0,18 і дорівнював 3,23. Таким чином, можна зробити висновок, що підприємство має високу залежність від зовнішніх позик.

Наступним коефіцієнтом даної групи є коефіцієнт довгострокових джерел фінансування. Позитивним значенням даного показника є тенденція до його зменшення. Протягом 2016-2018 рр. значення даного показника зменшувалося, однак вже 2019-2020 рр. коефіцієнт почав зростати.

Коефіцієнт фінансової стійкості розраховується як відношення перманентного капіталу до активів підприємства. Інтервалом оптимальних значень даного коефіцієнта є 0,7 – 0,9 та тенденція до збільшення [31]. Протягом досліджуваного періоду значення даного коефіцієнта було досягнуто оптимальних меж у 2016 та 2020 роках, у 2017-2018 рр. показник був значно меншим рекомендованого значення і мав спадну тенденцію.

Коефіцієнт довгострокової заборгованості розраховується як частка довгострокових зобов'язань до суми власного капіталу та довгострокових зобов'язань. Нормативним вважається динаміка до зниження коефіцієнта [57, с. 112]. У 2016-2018 рр. спостерігалася позитивна тенденція даного показника, тобто його зменшення. А вже в 2019-2020 рр. коефіцієнт довгострокової заборгованості почав зростати. Тому, можна зробити висновок, що ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» має залежність від зовнішніх джерел фінансування.

Останнім показником даної групи є коефіцієнт маневреності власного капіталу, що розраховується як відношення власних оборотних коштів до

власного капіталу підприємства. Оптимальними значеннями даного коефіцієнта є позитивна тенденція до його зростання [74, с. 177]. Протягом досліджуваного періоду значення даного показника набувало додатного значення, крім 2018 року (- 0,02). З 2016 до 2018 р. прослідковувалася тенденція до зменшення коефіцієнт маневреності власного капіталу. Однак вже в 2019 р. підприємству вдалося покращити значення даного коефіцієнта і вже в 2020 році він досяг значення 0,9. Такі тенденції змін свідчать, з одного боку, про недостатню маневреність власного капіталу підприємства, а з іншого боку про вжиття заходів щодо покращення роботи підприємства в даному напрямку, оскільки значення коефіцієнта має тенденцію до зростання наприкінці досліджуваного періоду.

Загалом слід відзначити задовільну фінансову стійкість ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок», але треба звернути увагу на збільшення частки власних коштів у структурі майна та зменшення частки дебіторської заборгованості.

Наступну групу показників становлять показники ділової активності підприємства (див. додаток В, табл. В.1). Детальна інформація щодо динаміки даних коефіцієнтів для ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» представлено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7.

Абсолютні прирости показників ділової активності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2017-2020 рр.

Показник	2017/2016	2018/2017	2019/2019	2020/2019
Коефіцієнт оборотності активів	0,02	-0,04	-0,04	0,004
Тривалість одного обороту активів, дні	-1044	2991	36877	34984
Коефіцієнт оборотності запасів	-1,11	1,08	-1,17	-2,30
Термін зберігання запасів, дні	37	-37	41	837
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	-5,64	-1,39	-1,61	-0,62
Термін погашення дебіторської заборгованості, дні	50	44	182	363

Продовження таблиці 2.7.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	-1,28	-0,03	-1,35	-0,14
Термін погашення кредиторської заборгованості, дні	83	3	642	416
Операційний цикл, дні	87	7	223	1200
Фінансовий цикл, дні	5	4	-419	784

Джерело: складено автором на основі додатку В

Аналіз даної групи коефіцієнтів почнемо з показника оборотності активів, що розраховується як співвідношення чистої виручки від реалізації продукції до активів підприємства. За нормальних умов функціонування підприємства значення даного коефіцієнта повинні зростати. Значення коефіцієнта оборотності активів ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» зменшилось протягом досліджуваного періоду з 0,07 до 0,005 у 2016 та 2017 роках відповідно, тобто оборотність активів підприємства зменшується, що свідчить про негативні тенденції на підприємстві. Тривалість одного обороту активів має зменшуватись, проте у нашому випадку зростає, що призводить до того, що в майбутньому може стати причиною зменшення прибутковості підприємства.

Наступним показником даної групи є коефіцієнт оборотності запасів, що розраховується як відношення собівартості реалізованої продукції до запасів підприємства. За нормальних умов функціонування підприємства значення даного коефіцієнта мають збільшуватись. У нашому випадку спостерігається тенденція до зменшення значень коефіцієнта від 3,87 (2016 р.) до 0,37 (2017 р.). Відповідно спостерігалась тенденція до збільшення терміну зберігання запасів. Такі тенденції не дають можливість констатувати активну виробничу діяльність для ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок».

Коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості, що розраховується як відношення чистої виручки від реалізації продукції до дебіторської заборгованості. Оптимальною для підприємства є ситуація, коли значення даного коефіцієнта збільшуються. Значення коефіцієнта для ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» зменшилось з 9,79 у 2016 р. до 0,53 в 2020р. Водночас

стрімко збільшився термін погашення дебіторської заборгованості, що свідчить про погіршення платіжної культури контрагентів досліджуваного підприємства.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості розраховується як відношення собівартості реалізованої продукції до обсягу кредиторської заборгованості. За нормальних умов функціонування підприємства значення коефіцієнта мають зростати. Значення даного коефіцієнта для ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» має спадну тенденцію. Натомість, термін погашення кредиторської заборгованості зріс зі 116 днів (2016 р.) до 1260 днів, що підприємство втрачає платоспроможність та фінансову стійкість.

За нормальних умов функціонування підприємства терміни операційного і фінансового циклів мають зменшуватися. У нашому випадку спостерігається збільшення терміну операційного та фінансового циклу. Термін операційного циклу зріс від 130 днів у 2016 року до 1647 днів в 2020 році. Термін фінансового циклу зріс з 13 днів до 386 днів у 2016 та 2020 роках відповідно (2790%).

За результатами дослідження можемо констатувати, що аналіз показників ділової активності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» протягом 2016-2020 років показав, що практично всім коефіцієнтам притаманна негативна динаміка, що можна розцінювати як спад ділової активності підприємства.

Останню групу показників становлять показники рентабельності. Детальну інформацію щодо динаміки коефіцієнтів даної групи подано в табл. 2.8.

Таблиця 2.8.

Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2016-2020 рр.

Показники	Роки					Відхилення			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017/ 2016	2018/ 2017	2019/ 2018	2020/ 2019
Коефіцієнт рентабельності активів	- 0,03	- 0,08	- 0,06	-0,007	-0,012	-0,05	0,02	0,05	-0,01

Продовження таблиці 2.8.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	-0,08	-0,27	-0,24	-0,03	-0,05	-0,19	0,02	0,22	-0,02
Коефіцієнт ефективності інвестиційного капіталу	0,04	0,16	0,18	0,01	-0,02	-0,13	-0,02	0,17	-0,003
Коефіцієнт рентабельності реалізації	0,41	0,95	1,15	0,84	-2,74	-0,53	-0,20	0,31	-1,90
Коефіцієнт рентабельності витрат	0,32	0,94	0,76	1,01	-10,86	-0,62	0,17	-0,24	-9,85

Джерело: складено автором на основі додатку В

Як видно з табл. 2.8 всі коефіцієнти рентабельності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» протягом 2016-2020 років від'ємні, що, в свою чергу, свідчить про неефективне використання засобів. Від'ємні показники рентабельності підприємства пояснюються збитковою діяльністю протягом досліджуваного періоду. Таким чином, коефіцієнт рентабельності активів протягом 2018-2019 рр. мав позитивну тенденцію до зростання від -0,6 до -0,007. Протягом 2020 року рентабельність активів зменшилась на 0,01 та дорівнювала -0,012. Протягом досліджуваного періоду коефіцієнт рентабельності власного капіталу дещо зріс з -0,08 (2016 р.) до -0,05 (2020 р.). Це значить, що обсяг збитку на одиницю власного капіталу зменшується, що свідчить про покращення рентабельності підприємства в частині власного капіталу. Тенденція до зниження прослідковується з коефіцієнтом ефективності інвестиційного капіталу. Однак у 2020 році значення даного коефіцієнта дещо покращилось на 0,02 порівняно з 2016 і склало -0,02. Протягом досліджуваного періоду коефіцієнту рентабельності реалізації притаманна спадна тенденція, що свідчить про збільшення збитків на одиницю виручки від реалізації продукції. Значення даного коефіцієнта зросло майже у два рази у 2020 році (-2,74) порівняно з 2016 роком (від -0,41). Протягом досліджуваного періоду для коефіцієнта рентабельності витрат у цілому треба відзначити тенденцію до

зменшення. Значення даного показника у 2020 році зазнало найбільшого падіння у 10 разів порівняно з 2016 роком.

Отже, проаналізувавши коефіцієнти рентабельності ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 років можна стверджувати, що діяльність компанії була неефективною.

Підводячи підсумок, за результатами оцінювання фінансового стану ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» шляхом використання коефіцієнтного аналізу за 2016-2020 роки вважаємо за доцільне визначити як фінансово нестійке. Для покращення фінансового стану підприємству необхідно:

1) розширювати ринок збуту та розширити асортимент продукції, оскільки було виявлено спад ділової активності підприємства; а також його збитковість;

2) слід приділити увагу коефіцієнту віддачі. Для підвищення значення цього показника необхідно забезпечити 100%-ву завантаженість. Якщо завантаженість основних засобів складає 100%, то підвищення обсягу виробництва та збуту можливе лише за рахунок закупівлі нового обладнання. При цьому такі зміни повинні забезпечувати оптимальну структуру майна підприємства;

3) підвищити показники абсолютної ліквідності за рахунок зменшення рівня дебіторської заборгованості та достатнього обсягу грошових коштів;

4) збільшити показник маневреності власного капіталу через збільшення частки власних коштів у структурі майна та зменшення частки дебіторської заборгованості;

5) вживати заходів щодо оновлення основних засобів: або ремонтувати, або ж придбавати нові.

2.3. Інтегральна оцінка системи управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за фінансовими показниками

Проведемо комплексну оцінку ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства «Шкіряне підприємство «Світанок», визначаючи таксономічний показник фінансового потенціалу.

Таксономічний аналіз – це універсальний метод, що зазнований на потужному арсеналі алгоритмів, який дає можливість систематизувати та врахувати всі складові моделі стійкого розвитку підприємства, оцінити рівень його розвитку. В основі цього методу покладено визначення інтегрального показника, який враховує різносторонні напрямки діяльності підприємства і слугує засобом для ідентифікації найпріоритетніших завдань в рамках обраної стратегії розвитку [35, с. 93].

Суть алгоритму побудови таксономічного показника розвитку представляє такі послідовні кроки [26, с. 116]:

1. Формування множини спостережень.
2. Стандартизація значень показників.
3. Розподіл показників на стимулятори та дестимулятори.
4. Формування вектору-еталону.
5. Визначення відстані між об'єктами спостережень та вектором-еталоном.
6. Розрахунок коефіцієнта таксономії.

Таким чином, для інтегральної оцінки ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства «Шкіряне підприємство «Світанок» вихідними даними виступають такі показники: майнового стану, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності (додаток В, таблиця В.1).

Наступним кроком є нормування показників, що обчислюється за формулою [35, с. 93]:

$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_i}{\sigma_i}$$

де z_{ij} - стандартизоване значення i в період часу j ;

x_{ij} - значення показника i в період часу j ;

\bar{x}_i - середньоарифметичне значення показника i за всіма періодами;

σ_i - стандартне відхилення показників.

Дані для нормування показників представлено в додатку Д таблиці Д.1. Стандартизовані же показники фінансового потенціалу подано в таблиці Д.2 додатку Д.

Для формування вектора-еталону необхідно розподілити показники на стимулятори та дестимулятори. Стимулятори – це такі показники, збільшення яких покращує загальну оцінку роботи досліджуваного об'єкта. У той же час, дестимулятори навпаки спричиняють погіршення роботи об'єкта дослідження. За стимуляторами береться максимальне значення протягом досліджуваного періоду, за дестимуляторами – мінімальне [35, с. 94]. Таким чином, стимуляторами виступають такі показники: віддача основних засобів, частка основних засобів в активах, коефіцієнт мобільності активів, коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, робочий капітал, власні оборотні кошти, коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт оборотності запасів, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, коефіцієнт рентабельності активів, коефіцієнт рентабельності власного капіталу, коефіцієнт ефективності інвестиційного капіталу, коефіцієнт рентабельності реалізації, коефіцієнт рентабельності витрат. До дестимуляторів віднесено наступні показники: коефіцієнт зносу основних засобів, питома вага запасів в сумі короткострокових зобов'язань, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт довгострокових джерел фінансування, коефіцієнт довгострокової заборгованості, тривалість одного обороту активів, термін зберігання запасів, термін погашення дебіторської заборгованості, термін погашення кредиторської заборгованості, операційний цикл, фінансовий цикл. Значення вектора-еталона (z_{0j}) представлено в додатку Д таблиці Д.2.

Обчислимо відстань між окремими елементами матриці стандартизованих значень та вектором-еталоном (C_{i0}) за формулою [35, с. 94]:

$$C_{i0} = \sqrt{\sum_{i=1}^n (z_{ij} - z_{0j})^2}$$

Розрахуємо середні відстані між спостереженнями (\bar{C}) за наступною формулою [35, с. 94]:

$$\bar{C} = \frac{C_{2016} + C_{2017} + C_{2018} + C_{2019} + C_{2020}}{m}$$

де m - кількість періодів, що взяті для дослідження.

Обчислимо стандартне відхилення (S_0) по формулі [35, с. 94]:

$$S_0 = \sqrt{\frac{1}{m} \sum (C_{i0} - \bar{C})^2}$$

Знаходимо максимально можливе відхилення від еталону (C_0) за формулою [35, с. 94]:

$$C_0 = \bar{C} + 2S_0$$

Розрахуємо зведений динамічний показник розвитку (d_i) за формулою [35, с. 94]:

$$d_i = \frac{C_{i0}}{C_0}$$

Заключним етапом є розрахунок таксономічного показника (K_i), який можна знайти за формулою [35, с. 94]:

$$K_i = 1 - d_i$$

Допоміжні показники C_{i0} , \bar{C} , S_0 , C_0 , d_i та сам коефіцієнт таксономії K_i представлено в табл. 2.9.

Розрахунок коефіцієнта таксономії

Показник	Роки					
	2016	2017	2018	2019	2020	
C_{i0}	5,27	7,29	8,69	8,40	10,33	
\dot{C}						8,00
S_0						1,67
C_0						11,34
d_i	0,46	0,64	0,77	0,74	0,91	
K_i	0,54	0,36	0,23	0,26	0,09	
Темп приросту K_i		-33%	-34%	11%	-66%	

Джерело: розраховано автором на основі додатку Д табл. Д.2.

Коефіцієнт таксономії може перебувати в інтервалі $[0;1]$ та чим він ближчий до одиниці, тим більший потенціал має підприємство до розвитку [35, с. 93]. Як видно з табл. 2.9 можна спостерігати негативну тенденцію значення коефіцієнта таксономії. Якщо у 2016 році він дорівнював 0,54, то вже у 2020 році становив 0,09.

Таким чином, таксономічний аналіз дав можливість констатувати, що рівень розвитку ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» є низьким, а отже, управління фінансовим потенціалом на підприємстві є неефективним.

Зміцнити свій фінансовий потенціал підприємству можна за рахунок:

- 1) знайти нові канали для реалізації своєї продукції;
- 2) збільшення розміру прибутку та ефективного управління ним, наприклад, доцільно спрямовувати значний обсяг фінансування на придбання виробничих засобів підприємства, запроваджувати нові інвестиційні та інфраструктурні проекти для підвищення ефективності діяльності,
- 3) збільшення обсягу власного капіталу та зменшення дебіторської заборгованості (яка займає значний відсоток у активах досліджуваного підприємства), тобто оптимізувати структуру капіталу;

4) удосконалювати фінансовий потенціал за рахунок збільшення вхідних та вихідних грошових потоків, що можна досягти шляхом збільшення виручки від реалізації та зниження собівартості продукції;

5) використання всіх внутрішніх резервів – проведення реструктуризації активів (наприклад, дебіторської заборгованості), змінити структуру активів балансу і перевести деякі з них у грошову форму (реалізувати зайві запаси і надлишки готової продукції на складах).

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРАТ «ШКІР'ЯНЕ ПІДПРИЄМСТВО «СВІТАНОК»

3.1. Економетричне моделювання впливу інтегрального показника фінансового потенціалу на прибуток підприємства

На сьогодні основна мета діяльності підприємств – це максимізація прибутків. А сам прибуток є маркером результативності діяльності будь-якого підприємства. Саме з прибутку відбуваються виплати дивідендів акціонерам, він виступає одним із джерел самофінансування, в тому числі інвестиційних ресурсів. Відтак чистий прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства, а отже, безпосередньо пов'язаний із фінансовим потенціалом [62].

Для побудови економетричної моделі об'єктом управління виступає чистий прибуток (збиток) ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок».

Метою побудови економіко-математичної моделі є встановлення залежності прибутку від інтегрального показника фінансового потенціалу для подальшого його прогнозування.

Для подальшої розробки моделі необхідно здійснити такі кроки:

- відібрати фактори, які братимуть участь у побудові економетричної моделі;
- визначити силу впливу фактора на результуючий показник;
- побудувати економетричну модель, визначивши зв'язок факторів;
- спрогнозувати обсяг прибутку на майбутні два роки.

Таким чином, відповідно до поставленої вище мети інтегральний показник фінансового потенціалу виступає факторною ознакою, а прибуток – результативною.

Побудуємо економетричну модель з наступним набором факторів:

$$Y_t = a + \beta X + \varepsilon_0,$$

де a, β – змінні, які потрібно оцінити;

Y_t – обсяг чистого прибутку «Шкіряне підприємство «Світанок», тис. грн.;

X – таксономічний показник фінансового потенціалу, розрахований у пункті 2.3;

t – часовий період, дані взято з 2016 по 2020 роки;

ε_0 – не включені в модель впливи, випадкові збурення.

Моделювання буде здійснюватися за допомогою ПП EViews.

Дані для оцінки залежності прибутку від таксономічного показника фінансового потенціалу і побудови економетричної моделі наведені в додатку Е таблиці Е.1.

Будуємо кореляційну матрицю для виявлення взаємозв'язку факторної і результативної ознаки (рис. 3.1).

	X	Y
X	1.000000	0.986933
Y	0.986933	1.000000

Рис. 3.1. Кореляційна матриця

Джерело: власна розробка автора за допомогою ПП EViews

Лінійний коефіцієнт парної кореляції (r_{xy}) характеризує лінійну залежність між двома змінними X та Y , який набуває значень від -1 до +1. Значення +1 означає, що залежність між X та Y є лінійною, і всі точки функції лежать на прямій, яка відображає зростання Y при зростанні X . Значення -1 означає, що всі точки лежать на прямій, яка відображає зменшення Y при зростанні X . Якщо коефіцієнт кореляції дорівнює нулю, то лінійної кореляції між змінними немає [79].

$r_{xy} \in (-0,09; 0,09)$ - відсутня;

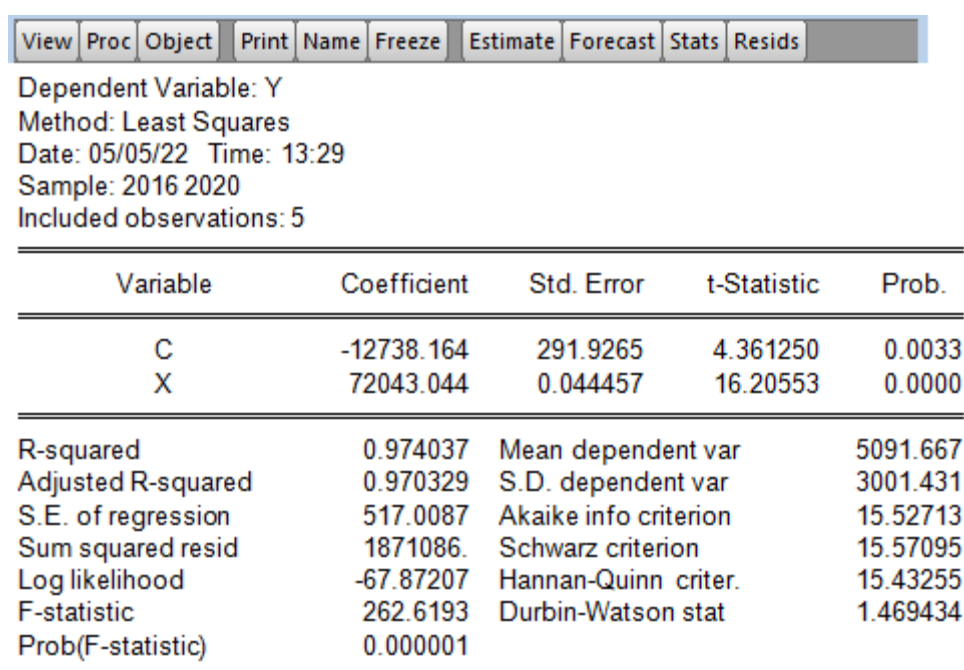
$r_{xy} \in (-0,3; -0,1)U(0,1; 0,3)$ - низька;

$r_{xy} \in (-0,5; -0,3)U(0,3; 0,5)$ - середня;

$r_{xy} \in (-1; -0,5)U(0,5; 1)$ - висока.

Отже, згідно з рис. 3.1, між фактором X і результативною ознакою Y спостерігається висока лінійна пряма залежність, оскільки коефіцієнт кореляції дорівнює 0,99.

Тепер побудуємо регресію відповідно до нашого регресійного рівняння (рис.3.2).

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-12738.164	291.9265	4.361250	0.0033
X	72043.044	0.044457	16.20553	0.0000

R-squared	0.974037	Mean dependent var	5091.667
Adjusted R-squared	0.970329	S.D. dependent var	3001.431
S.E. of regression	517.0087	Akaike info criterion	15.52713
Sum squared resid	1871086.	Schwarz criterion	15.57095
Log likelihood	-67.87207	Hannan-Quinn criter.	15.43255
F-statistic	262.6193	Durbin-Watson stat	1.469434
Prob(F-statistic)	0.000001		

Рис. 3.2. Побудова моделі

Джерело: власна розробка автора за допомогою ПП EViews

Так, на рис. 3.2 ми бачимо нашу регресію з усіма показниками та відповідно розрахованими параметрами (стовбець Coefficient).

Побудувавши модель, необхідно перевірити її на адекватність.. Коефіцієнт детермінації (скоригований R^2) пояснює вплив факторів на залежну змінну моделі на рівні 97%. Тобто, це означає, що 97% загальної варіації чистого приутку залежить від варіації інтегрального показника фінансового потенціалу. Оскільки скоригований коефіцієнт детермінації $R^2 (0,97) > 0,5$, то модель є

прийнятною. Prob(F-statistic) менший за 0,05, то модель є адекватною. Коефіцієнти моделі при C та X менші за 0,05, отже вони значущі.

Таким чином, рівняння моделі наступне:

$$Y = 72043,044X - 12738,164.$$

На основі створеної моделі будуємо прогноз на найближчі два роки. Прогнозні значення показників для 2021-2022 рр. знаходяться в табл. 3.1.

Таблиця 3.1.

Прогнозні показники, отримані за допомогою моделі на 2021-2022 рр.

Рік	Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	Інтегральний показник фінансового потенціалу
2021	-5533,86	0,1
2022	-1931,71	0,15

Джерело: власна розробка автора за допомогою ПП EViews

Таким чином, в ході розробки економетричної моделі було встановлено, що діяльність підприємства «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2021-2022 рр. буде збитковою. Хоча значення інтегрального показника дещо зросте порівняно з 2019 роком, однак його незначне збільшення не дасть змогу для підприємства отримати прибуток від своєї діяльності. Тому підприємству необхідно вживати заходів щодо підвищення фінансового потенціалу запропонованих у пунктах 2.2 та 2.3.

3.2. Пропозиції щодо удосконалення механізму управління фінансовим потенціалом ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»

Управління фінансовим потенціалом - це система управління, яка являє комплекс підходів та шляхів щодо вдосконалення його менеджменту, в тому числі й нарощування, враховуючи різні фактори впливу на підприємство з

метою підвищення фінансової стійкості, а також позиціонування серед конкурентів. Для досягнення максимальних результатів з підвищення фінансового потенціалу підприємства доцільно проводити ряд заходів, які так чи інакше впливають на нього. Адже було встановлено, що для ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» існує висока імовірність настання банкрутства, тому постає питання про першочерговість урахування необхідності реструктуризації заборгованості підприємства, а також пришвидшувати оборотність оборотних активів та, за можливістю, збільшувати частку ліквідних активів.

Крім того, у результаті дослідження було з'ясовано, що: «фінансовий потенціал характеризується рівнем фінансового стану, проявляється через систему фінансових ресурсів і забезпечує розвиток підприємства, гарантуючи збереження і зміцнення його ринкових позицій» [7, с. 173]. Тому вважаємо, що ефективне функціонування механізму управління фінансовим потенціалом підприємства неможливе без належної системи управління фінансовою стійкістю, яка повинна включати наступні елементи системи забезпечення [28, с. 325]:

- нормативно-правове забезпечення – наявність законодавчої бази щодо регламентації обов'язків та прав суб'єктів підприємницької діяльності, а також слідування стандартам, нормам, нормативам. Також сюди варто віднести сукупність положень, інструкцій, наказів та іншої документації, яка створюється на підприємстві для здійснення фінансово-господарської діяльності та відповідно є обов'язковими для виконання;

- фінансово-економічне забезпечення – сукупність фінансових ресурсів, які акумулюються з різних джерел, щоб забезпечити стійкий розвиток та розширення відтворювального процесу підприємства;

- організаційне забезпечення – передбачає наявність того виду організаційної структури на підприємстві, яка б забезпечувала високий рівень фінансової стійкості;

- науково-технічне забезпечення - наявність науково-методичної та теоретико-методологічної бази, направленої на діагностику та управління

фінансовою стійкістю підприємства, включаючи інформаційну техніку, програм і технологій для аналізу, планування та прогнозування рівня фінансової стійкості;

- кадрове забезпечення – наявність кваліфікованих кадрів, які володіють відповідними навиками, можливості для підготовки та підвищення їх кваліфікації;

- інформаційне забезпечення – наявність інформаційної бази, в тому числі фінансова звітність, показники, індикатори тощо, за допомогою яких можна проаналізувати фінансову стійкість, що є одним з визначників фінансового стану, а отже необхідні для дослідження фінансового потенціалу підприємства.

На основі проведеного аналізу, можемо визначити, що ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» потребує збільшення частки ліквідних активів та підвищення ефективності оборотних засобів. Досить велике значення для підвищення ефективності оборотних коштів ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» має зменшити виробничі запаси, а також вжити заходів щодо раціонального використання матеріальних ресурсів. Через вплив різних факторів, в підприємства можуть утворюватися наднормативні запаси матеріальних цінностей, що можуть відповідно призвести до уповільнення оборотності оборотних коштів. Відповідно, одним з шляхів підвищення ефективності оборотних коштів ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» є залучення в оборот наднормативних запасів матеріальних цінностей, а також приведення виробничих запасів у відповідність до встановлених норм.

У процесі формування фінансового потенціалу ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» необхідно чітко визначити стратегічне бачення підприємства, а також базову концепцію управління та політику його розвитку, що відповідно дозволить прийти до очікуваного результату. Важливим елементом даного процесу є усунення структур та систем, які не узгоджуються або протирічать очікуваним результатам при здійсненні змін. Такі

удосконалення дозволять здійснювати ефективне управління фінансовим потенціалом підприємства.

Цілком природно, що на результативність управління фінансовим потенціалом впливають чинники як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Причому, зовнішніми факторами є правове регулювання, як от Конституція України, закони та постанови та нормативне регулювання – норми та нормативи, методичні вказівки. Зокрема, сприятливе внутрішнє середовище – це таке середовище, що характеризується збільшенням ринкової вартості підприємства та таке, яке чітко дотримується визначеної стратегії управління фінансовим потенціалом [42, с. 4; 76, с. 258].

Для аналізу внутрішніх факторів впливу на фінансовий потенціал ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» доцільно використовувати метод SWOT-аналізу. Цей метод дозволяє виявляти внутрішні та зовнішні фактори одночасно, а також визначати подальшу стратегію розвитку підприємства. Метод базується на використанні системи збалансованих показників ефективності (Balanced Scorecard) - основних показників діяльності підприємства, за допомогою яких можна визначити рівень досягнення його стратегічних цілей. При цьому виявлені сильні сторони підприємства будуть складати його конкурентні переваги, а слабкі сторони - вказувати на ймовірні резерви для нарощування як усього потенціалу підприємства, так і його окремих складових [55, с. 258].

Управління фінансовим потенціалом загалом зводиться до безперервного процесу обробки фінансової інформації, до здійснення її аналізу і подальшої розробки, а також прийняття управлінських рішень за результатами такого аналізу [59, с. 173-174]. У табл. 3.2, на основі проведеного аналізу фінансового потенціалу ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за допомогою фінансового аналізу, здійснимо його SWOT-аналіз. Зазначимо, що важливим елементом в управлінні фінансовим потенціалом підприємства є формування стратегії управління. Безпосередньо сама стратегія управління фінансовим потенціалом підприємства повинна бути частиною загальної його стратегії і бути спрямованою на реалізацію головної мети функціонування

підприємства – на зміцнення його фінансового потенціалу та конкурентоспроможності, а також підвищення рівня його прибутковості. Для того, щоб стратегія підприємства була максимально ефективною, вона повинна враховувати усі компоненти фінансового аналізу та SWOT-аналізу.

Таблиця 3.2.

SWOT-аналіз ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок»

Сильні сторони(S):	1.Зручне географічне розташування ПАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» в близькому до кордонному регіоні, що зменшує витрати на транспортування залізницею до споживачів Європи; 2. Підприємство виробляє шкіру – це основний вид його діяльності, таким чином, продаючи ресурс для шкіро переробних заводів, воно захищене від думки ринку (трендів та моди), що позитивно в умовах глобальної конкуренції; 3. Підприємство має довгу історію діяльності, що можна використовувати у маркетинговій діяльності; 4. Ринок шкіри завжди актуальних, зокрема одяг і взуття завжди потрібні людям, при будь яких економічних умовах.
Слабкі сторони(W):	1. Високий фізичний та моральний знос обладнання (собівартість продукції та доходи від реалізації скорочуються, на основі чого можемо зробити висновок, що підприємство виробляє шкіру нижчої, від ринкової, якості) 2. Відсутність альтернативних постачальників (в Україні відбувається скорочення підприємств у загалі фермерства, а потужним фермерам вигідніше продавати шкіру за кордон), якщо ж говорити про виготовлення шкіро замічних матеріалів, то даний процес потребує від підприємства повне оновлення обладнання та техніки виробництва) 3. Збільшення конкуренції (імпорт шкіряних виробів з Азії та країн ЄС). 4. Залежність від коливань вартості валюти. 5. Складність проводити оновлення технологічних процесів 9. Зниження попиту в зв'язку з зниженням доходів підприємств в Україні.
Можливості(O):	1. Модернізація виробничих фондів сприятиме зниженню собівартості основної продукції, підвищенню конкурентоспроможності, укладанню нових контрактів. 2.Збільшення кількості споживачів за рахунок рекламних та маркетингових заходів. 3. Вихід конкурентів із галузі. 4. Економія на масштабах виробництва. 5. Нарощування товарообігу або розширення ринків збуту, зокрема ринки ЄС, а також внутрішній ринок; 6. Перекваліфікуватися на виготовлення екологічно чистих виробів: «еко шкіра» (її вартість у 2-4,5 рази менша за натуральну шкіру, також це дозволило б підприємству вийти на ринок ЄС); 7. Перекваліфікуватися у виготовлення меблів (маючи основні засоби, а також вигідне географічне розташування, підприємство могло б зайнятися виготовленням шкіряних меблів).
Загрози(T):	1. Негативні зміни вітчизняної економіки, а також соціальна нестабільність в країні. 2. Нестача грошових коштів у основного споживача населення та підприємств, які займаються виготовленням одягу, меблів та інших шкіряних виробів. 3. Наявність нерентабельних видів діяльності. 4. Пандемія.

Джерело: сформовано автором на основі проведеного аналізу

Варто зазначити, для забезпечення здійснення ефективного управління фінансовим потенціалом підприємства варто приділяти увагу таким основним його напрямкам [7, с. 169]:

«- збільшення рівня фінансового потенціалу за рахунок збільшення виручки від реалізації та скорочення вихідних грошових потоків;

- активізація внутрішніх резервів (проведення реструктуризації активів підприємства; проведення заходів, пов'язаних зі зміною структури та складу активів балансу; перетворення в грошову форму наявних матеріальних та фінансових активів підприємства);

- дослідження впливу конкуренції;

- застосування оптимального розподілу й перерозподілу фінансових ресурсів;

- обговорення та прийняття управлінських рішень щодо збільшення прибутковості, стійкості та ліквідності капіталу підприємств;

- застосування методів управлінського впливу на використання фінансових ресурсів.»

Крім того, проведений аналіз засвідчив збиткову діяльність ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» упродовж 2016-2020 років. У цьому контексті постає питання щодо визначення шляхів підвищення прибутку підприємства, який виступає одним із інструментів управління фінансовим потенціалом. Тому підприємству варто враховувати наступні методи, які дозволять підвищити його прибутковість (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Методи підвищення рівня прибутку

Джерело: складено автором на основі [62]

Крім того, головними напрямками підвищення ефективності управління потенціалом ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» можна виділити наступні: прискорення обертання оборотних коштів підприємства (створення оптимальних обсягів виробничих запасів; зниження матеріало- та енергомісткості продукції підприємства); пошук оптимальних схем взаємодії з банківськими установами щодо залучення коштів і здійснення розрахунків; модернізація виробничої інфраструктури; удосконалення маркетингової діяльності; прискорення процесу реалізації готової продукції підприємства; ефективне управління дебіторською заборгованістю; підвищення ефективності використання основних засобів підприємства (шляхом вдосконалення структури основних засобів підприємства, його технічної модернізації, оптимізації структури виробничого обладнання підприємства, а також ліквідації проблемних етапів у виробничому процесі підприємства); підвищення ефективності роботи персоналу підприємства [9; 15; 22, с. 423-424; 1, с. 8].

Отже, можемо зробити висновок, що з метою удосконалення процесів управління фінансовим потенціалом підприємства «Шкіряне підприємство «Світанок» необхідно найперше розробити стратегію управління його фінансовим потенціалом, яка обов'язково повинна базуватися на здійсненому системному аналізі його фінансового потенціалу, а також ринку його діяльності. Важливим напрямом у стратегії має бути оптимізація оборотних активів, зменшення запасів підприємства, скорочення збитковості підприємства, а також важливим є збільшення рівня його ліквідності, зокрема швидко ліквідних активів, яких сьогодні у підприємства доволі мало. Важливо зазначити, що у підприємства відсутні залучені кредитні кошти, відповідно з метою поживлення власної діяльності, а також оновленням засобів виробництва та перекваліфікацією виробництва, підприємство може залучати кредитні ресурси. Пріоритетними галузями для підприємства може стати переорієнтація його діяльності, зокрема, враховуючи вигідне розташування підприємства, воно може почати виготовляти меблеву продукцію, а також

здійснивши модернізацію засобів виробництва, почати виготовляти еко-шкіру, а також вироби з неї, що дозволило б вийти підприємству на європейський ринок.

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретичних і практичних аспектів управління фінансовим потенціалом підприємства дозволяє сформулювати ряд висновків і пропозицій, а саме:

1. Фінансовий потенціал підприємства – складна система, яка передбачає врахування певних закономірностей розвитку, забезпечення ефективності діяльності підприємства, його темпу зростання та характеризує як рівень практичного використання наявних можливостей, так і формування конкурентних стратегій розвитку підприємства в майбутньому. Змістове наповнення фінансового потенціалу, як економічної категорії, визначають наступні характеристики: передовсім, це фінансові можливості для підприємства; ключовим моментом є обсяг накопичених ресурсів, а тому ресурси є основою діяльності підприємств; здатність підприємствами залучати й ефективно управляти фінансовими ресурсами; можливість забезпечення як поточної, так і перспективної діяльності підприємства; є своєрідним засобом для підприємства в досягненні конкретних тактичних і стратегічних цілей економічного розвитку.

2. З одного боку, управління фінансовим потенціалом - це система раціонального управління фінансуванням бізнесу, що включає формування фінансових відносин, що виникають в результаті руху фінансових ресурсів, з іншого - це комплекс етапів, фінансових методів, фінансових інструментів та організаційного забезпечення, які оптимально координуються. У системі управління фінансовим потенціалом особлива увага приділяється його діагностуванню й оцінці. В свою чергу, діагностування та оцінки фінансового потенціалу - це комплекс заходів щодо визначення сукупних характеристик, показників і властивостей, завдяки чому можна здійснити характеристику підприємства з позицій можливостей задовольняти існуючі потреби в товарах та послугах на перспективу і в достатній мірі досягти поставлені цілі; передбачає дослідження динаміки фінансових показників та прогнозування

фінансового стану підприємства в часі, враховуючи вплив факторів макро- та мікросередовища.

3. При здійсненні аналізу фінансового стану ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» було визначено, що підприємство є фінансово нестійким, а ймовірність настання банкрутства є високою. Зокрема, коефіцієнтний аналіз фінансового стану показав наступне: показники майнового стану свідчать про наявність негативних тенденцій, що відбуваються в динаміці активів підприємства, а саме: збільшення ступеня зносу основних засобів, зменшення частки основних засобів в активах і коефіцієнта віддачі основних засобів; аналіз показників ліквідності дав змогу встановити, що у 2016-2020 рр. підприємство було ліквідним, за винятком коефіцієнта абсолютної ліквідності. Пов'язано це із дисбалансом у структурі оборотних коштів (високому рівні дебіторської заборгованості та низькому рівні грошових коштів); слід відзначити задовільну фінансову стійкість підприємства» у 2016-2020 рр., але треба звернути увагу на збільшення частки власних коштів у структурі майна та зменшення частки дебіторської заборгованості; аналіз показників ділової активності протягом 2016-2020 років показав, що практично всім коефіцієнтам притаманна негативна динаміка, що можна розцінювати як спад ділової активності підприємства; всі коефіцієнти рентабельності протягом 2016-2020 років є від'ємними, що, в свою чергу, свідчить про неефективне використання засобів. Від'ємні показники рентабельності підприємства пояснюються збитковою діяльністю протягом досліджуваного періоду.

4. Таксономічний аналіз фінансового потенціалу дав можливість констатувати, що рівень розвитку ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» є низьким, а отже, управління фінансовим потенціалом на підприємстві є неефективним. Зміцнити свій фінансовий потенціал підприємству можна за рахунок: знайти нові канали для реалізації своєї продукції; збільшення розміру прибутку та ефективного управління ним, наприклад, доцільно спрямовувати значний обсяг фінансування на придбання виробничих засобів підприємства, запроваджувати нові інвестиційні та інфраструктурні проекти для підвищення

ефективності діяльності; збільшення обсягу власного капіталу та зменшення дебіторської заборгованості (яка займає значний відсоток у активах досліджуваного підприємства), тобто оптимізувати структуру капіталу; удосконалювати фінансовий потенціал за рахунок збільшення вхідних та вихідних грошових потоків, що можна досягти шляхом збільшення виручки від реалізації та зниження собівартості продукції; використання всіх внутрішніх резервів – проведення реструктуризації активів (наприклад, дебіторської заборгованості), змінити структуру активів балансу і перевести деякі з них у грошову форму (реалізувати зайві запаси і надлишки готової продукції на складах).

5. В ході розробки економетричної моделі було встановлено залежність прибутку від таксономічного показника фінансового потенціалу, причому спостерігається висока лінійна пряма залежність. За допомогою економетричної моделі було спрогнозовано, що діяльність підприємства «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2021-2022 рр. буде збитковою. Хоча значення інтегрального показника дещо зросте порівняно з 2019 роком, однак його незначне збільшення не дасть змогу для підприємства отримати прибуток від своєї діяльності.

6. Для підвищення нарощення та ефективності управління фінансового потенціалу, в тому числі і фінансового стану, підприємству необхідно вживати наступні заходи: розширювати ринок збуту та розширити асортимент продукції, оскільки було виявлено спад ділової активності підприємства; а також його збитковість; пріоритетними векторами розвитку для підприємства може стати зміна (повна або часткова) специфіки діяльності, зокрема, враховуючи вигідне географічне розташування підприємства, воно може розпочати виготовлення меблевої продукції, а також здійснивши модернізацію або ж повне оновлення засобів виробництва, почати виготовляти еко-шкіру, та вироби з неї, реалізуючи її, як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках; прискорити обертання оборотних коштів підприємства (створення оптимальних обсягів виробничих запасів; зниження матеріало- та енергомісткості продукції підприємства); вживати заходів щодо оновлення основних засобів: або

ремонтувати, або ж придбавати нові; підвищити показники абсолютної ліквідності за рахунок зменшення рівня дебіторської заборгованості та достатнього обсягу грошових коштів; збільшити показник маневреності власного капіталу через збільшення частки власних коштів у структурі майна та зменшення частки дебіторської заборгованості; підприємству слід приділити увагу коефіцієнту віддачі. Для підвищення значення цього показника необхідно забезпечити 100%-ву завантаженість. Якщо завантаженість основних засобів складає 100%, то підвищення обсягу виробництва та збуту можливе лише за рахунок закупівлі нового обладнання. Другий варіант є більш вірогідним, зважаючи на високий рівень зносу основних засобів. При цьому такі зміни повинні забезпечувати оптимальну структуру майна підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агазарян Л. Г. Аналіз ефективності використання виробничих запасів на підприємстві. *Збірник науково-практичних статей. Одеський національний економічний університет. Обліково-економічний факультет (кафедра економічного аналізу)*. 2018. С. 7-11.
2. Алексеев С. Б., Колесникова Е. А. Сущность, теоретические основы формирования и использования финансового потенциала предприятия. *Управление в условиях глобальных мировых трансформаций: экономика, политика, право*. 2018. С.1-4.
3. Ареф'єв С. О., Ничипорук М. М. Резерви підвищення ефективності використання фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (27 березня 2020 р., м. Київ)*. Київ: КНУТД. 2020. С. 128-134.
4. Ареф'єва О. В. Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Економічні аспекти механізму управління фінансовим потенціалом підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 35 (2). С. 47-52.
5. Баланович А. М. Обґрунтування стратегій розвитку промислового підприємства на основі ринкових тенденцій: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2018. 343 с.
6. Балахніна А. О., Грінченко Р. В. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Сучасна молодь в світі інформаційних технологій»: матеріали I Всеукр. наук.- практи. інтернет-конф. молодих вчених та здобувачів вищої освіти, присвяченої Дню науки (15 травня 2020 р., м. Херсон)*. 2020. С. 134-138.
7. Блащак Б. Я. Удосконалення системи управління фінансовим потенціалом підприємств : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Тернопіль, 2019. 209 с.
8. Блащак Б. Я. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. 2019. Том 30 (69). №3. С. 74-78.

9. Боднар В. І., Грицюк В. Г. Деякі аспекти аналізу забезпеченості підприємства основними засобами та ефективність їх використання. URL: <https://cutt.ly/pHiNezF>

10. Бондар А. І., Марченко В. М. Методичний підхід до оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2017. № 20. С. 142-149.

11. Бондар О. А., Куліков П. М., Шкуропат О. Г., Капінос О. М. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Економічний вісник Національного гірничого університету*. 2017. № 4. С. 161-165.

12. Витвицька У. Я., Штим Ю. В. Рейтингова оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. Вип. 30(4). С. 70-74.

13. Гаєвська Л. М., Марченко О. І. Фінансовий потенціал – основа економічного управління підприємством. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 1 (18). С. 20-25.

14. Газуда М. В., Індус К. П., М. Ю. Лалакулич. Детермінанти формування і удосконалення системи управління фінансовим потенціалом України. Ужгород: Видавництво «ФОП Сабов А.М.». 220 с.

15. Глушко А. Д. Управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. №7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2018/50.pdf

16. Гребенникова В. А., Кирокосян М. А., Мартиросян А. А. Методы оценки финансового потенциала предприятия. *Региональные проблемы преобразования экономики*. 2019 г. № 7. С. 136-143.

17. Гринчуцький В. І., Блащак Б. Я. Теоретичні аспекти формування механізму нарощування фінансового потенціалу підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 20. С. 177-182.

18. Громова А. Є. Фінансовий потенціал як основа формування прибутку підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2017. Вип. 5. С. 75-78.

19. Дзюбенко О. М. Економічний аналіз фінансового потенціалу лісогосподарських підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Житомир, 2018. 21 с.
20. Дзюбенко О. М. Властивості фінансового потенціалу як об'єкта економічного аналізу. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 3. С. 43-54.
21. Дончак Л. Г. Потенціал підприємства: сутність та загальні підходи до формування. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2018. № 4. С. 7-11.
22. Жаворонок А. В., Дзюбик І. В. Особливості аналізу виробничих запасів на підприємстві. *Молодий вчений*. 2017. №6(46). С. 422-426.
23. Житар М. О., Ярова Л. С. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес інформ*. 2020. № 11. С. 347-355.
24. Задорожна І., Ерфан В., Готько Н. Управлінські підходи до формування фінансового потенціалу підприємства. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2020. № 2(25). С. 204-212.
25. Зоріна О. А. Аналіз фінансового потенціалу підприємства: теоретичний аспект. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2017. № 12. С. 121-128.
26. Іпполітова І. Я., Зарицька О. І. Оцінка ефективності розвитку підприємства на основі таксономічного показника. *Інфраструктура ринку*. 2017. Вип. 14. С. 115-121.
27. Кавтиш О. П., Канар М. О. Наукові підходи до сутності управління фінансовим потенціалом підприємства. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2018. №45. С. 130-132.
28. Кальченко О. Теоретичні аспекти формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. №2. С. 320 - 326.
29. Канар М. О., Кавтиш О. П. Наукові підходи до визначення структури фінансового потенціалу підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2016. Випуск 18. С. 206-211.

30. Кирчата І. М., Шершенюк О. М. Фінансовий потенціал як об'єкт діагностики фінансового стану підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2018. №21. С. 99-111.

31. Кобилецький В. Р. Коефіцієнт фінансової стійкості. *Онлайн-журнал «Financial Analysis online»*. URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikiv/349-koefitsient-finansovoji-stijkosti>

32. Корнійчук Г. В. Економічний зміст фінансового потенціалу підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2016. Вип. 7. Ч. 2. С. 26-29.

33. Костирко Л. А., Серeda О. О. Фінансовий потенціал як об'єкт фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. *Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць / За ред. : М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. Одеса : Одеський національний економічний університет*. 2019. № 1 (69). С. 149–157.

34. Кот Н. Г. Финансовый потенциал как интегральный показатель будущего развития предприятия. *Вестник БарГУ. Серия: исторические науки и археология. Экономические науки. Юридические науки*. 2018. Вып. 6. С. 76-84.

35. Криховецька З. М., Щипайло С. І., Кропельницька С. О. Таксономічний аналіз фінансового потенціалу розвитку підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 11. С. 90-97.

36. Купира М. І., Колтунович О. В., Сокол Х. Я. Фінансовий потенціал підприємства: формування та детермінанти нарощення. *Економічний форум*. 2021. Том 1. №1. С. 127-134.

37. Курінна О. В. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємств. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Економіка*. 2014. С. 161-171.

38. Лебеденко Е.А. Колесникова Е.А. Исследование сущности финансового потенциала предприятия и его элементов. *Стратегия предприятия в контексте повышения его конкурентоспособности*. 2018. № 7. С. 164-168.

39. Ляхович Л. А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 92–98.

40. Маккі Л. М., Горошанська О. О. Методичний інструментарій оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Бізнес Інформ*. 2018. №5. С. 372-377.

41. Маргарян. Р. Р. Концептуальні основи формування, використання та оцінки фінансового потенціала промислового підприємства. *Інновації та Інвестиції*. 2018. №5. С.175-178.

42. Марченко В. М., Бондар А. І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6644>

43. Маршук Л. М. Принципи формування фінансово-ресурсного потенціалу підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Економічні науки. 2016. С. 57-59.

44. Матвійчук А. В. Нечіткі, нейромережеві та дискримінантні моделі діагностування можливості банкрутства підприємств. *Нейро-нечіткі технології моделювання в економіці*. 2013. № 2. С. 71-118.

45. Мельник О. М., Виздик О. С. Методичні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 4(227). С. 93-97.

46. Нагорнюк О. В. Класифікація видів фінансового потенціалу підприємства. *Інтелект XXI*. 2018. № 1. С. 104-109.

47. Назарова Т. Ю. Управління фінансовим потенціалом промислових підприємств на засадах синергетичного підходу: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Харків, 2016. 21 с.

48. Носова Є. А. Система показників оцінки фінансового стану підприємств. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Економіка. 2012. Вип. 138. С. 53-57. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2012_138_18.

49. Петленко Ю. В. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. - К.: Кондор, 2007. 298 с.

50. Поддєрьогін А. М., Чорна Н. М. Методичні підходи до оцінки фінансового стану підприємства: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Збірник*

наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2018. № 1. С. 150-160.

51. Порядок проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самоокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара, який затверджений наказом Міністерства фінансів України від 14.07.2016 р. №616. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16).

52. Приватне акціонерне товариство «Шкіряне підприємство «Світанок». Картка компанії. RING/EDR. URL: <https://ring.org.ua/edr/uk/company/00307891>.

53. Приватне акціонерне товариство «Шкіряне підприємство «Світанок». Про компанію. URL: <http://leather-svitanok.com.ua/>.

54. Ребрик Ю. С., Павлюченко М. А. Діагностика фінансового потенціалу підприємств на основі застосування оптимізаційної моделі. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. 2018. Вип. 21. С. 378-385.*

55. Рудницький В. С., Рудницька О. В. Використання збалансованої системи показників для оцінки діяльності підприємств. *Банківська система: стійкість та перспективи розвитку. 2018. С. 258-262.*

56. Саух І. В. Фінансовий потенціал підприємства як об'єкт стратегічного аналізу. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2017. № 1. С. 132-140.*

57. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрія», 2020. 434 с.

58. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ: Видавництво Ліра-К. 2017. 720 с.

59. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.] . – Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с.

60. Хринюк О. С., Бова В. А. Механізм управління фінансовим потенціалом підприємства, *Ефективна економіка*. 2017. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5883>
61. Хринюк О. С., Бова В. А. Моделі розрахунку ймовірності банкрутства як метод оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6121>
62. Хринюк О. С., Бова В. А. Прибуток як інструмент управління фінансовим потенціалом підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6167>
63. Хринюк О. С., Бова В. А. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. № 11. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102585>
64. Шабатура Т. С., Лагодієнко Н. В. Методологічне забезпечення реалізації фінансового потенціалу підприємств аграрного виробництва. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 19. № 3. С. 101–106.
65. Шарова С. В., Черкасова О. С. Фінансовий стан підприємства та шляхи його вдосконалення. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 5. С. 145-148.
66. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: Підручник. - 2-ге вид., стер. Затверджено МОН - К., 2013. 375 с.
67. «ШП «Світанок». Річна інформація емітента цінних паперів за 2015 рік. URL: http://leather-svitanok.com.ua/files/2011/10/00307891_2015.pdf
68. «ШП «Світанок». Річна інформація емітента цінних паперів за 2016 рік. URL: <http://leather-svitanok.com.ua/files/2016/11/2017.pdf>
69. «ШП «Світанок». Річна інформація емітента цінних паперів за 2017 рік. URL: <http://leather-svitanok.com.ua/files/2018/05/%D0%B3%D0%-BE%D0%B4.pdf>
70. «ШП «Світанок». Річна інформація емітента цінних паперів за 2018 рік. URL: <http://leather-svitanok.com.ua/files/2019/05/00307891.pdf>
71. «ШП «Світанок». Річна інформація емітента цінних паперів за 2019 рік. URL: <http://leather-svitanok.com.ua/files/2020/05/00307891.pdf>

72. «ШП «Світанок». Річна інформація емітента цінних паперів за 2020 рік. URL: <http://leather-svitanok.com.ua/files/2021/04/Report.pdf>

73. Щебликіна І. О., Щебликіна З. В. Проблеми управління фінансовим потенціалом підприємств. *Тенденції сучасної науки: матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф.* №5. 2020. С. 81-84.

74. Яцух О. О., Захарова Н. О. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. 2018. Том 29 (68). № 3. С. 173-180.

75. Azarenkova G., Golovko O., Abrosimova K. Management of enterprise's financial sustainability and improvement of its methods. *Accounting and Financial Control*. № 2 (1). P. 1-14.

76. Delas V., Nosova E., Yafinovich O. Financial Security of Enterprises. *Procedia Economics and Finance: 22nd International Economic Conference of Sibiu 2015, IECS 2015 "Economic Prospects in the Context of Growing Global and Regional Interdependencies"*. 2015. P. 248-266. URL: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212567115009983>

77. Ignatyuk, A., Dikiy, A., Shevtsiv, L., Petlenko, Y., Klymash, N. & Zaitsev, O. (2021). Determination of the Company's Value under the Influence of Various Factors. *Journal of Optimization in Industrial Engineering, Special issue 2021*. 2021. P. 127-133.

78. Mikhaylik D. Management strategy of the financial potential. *National Economic Development and Modernization: experience of Poland and prospects for Ukraine*. Collective monograph. – Vol. 2. Poland: “Izdevnieciba “Baltija Publishing””. 2017, 348 p. PP. 246-259.

79. Pearson correlation coefficient. Wikipedia. The Free Encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Pearson_correlation_coefficient.

80. Tkachenko V. V., Tkachenko I. V., Puzyrova P. V. Financial potential: strategic management in conditions of economic risk: monograph. Kyiv: Foliant, 2020. 176 p.

81. Why Financial Capability Matters? URL:
<http://www.managementguru.net/why-financial-capability-matters/>.

82. Zherlitsyn D., Levytskyi S., Mykhailyk D., Ogloblina V. Assessment of Financial Potential as a Determinant of Enterprise Development. *Advances in Economics, Business and Management Research. Proceedings of the 6th International Conference on Strategies, Models and Technologies of Economic Systems Management (SMTESM 2019)*. Atlantis Press, Amsterdam, vol. 95, 2019. P. 212-216.

ДОДАТОК А

Таблиця А.1.

Класифікація фінансового потенціалу підприємства

Класифікаційна ознака	Види
За рівнем виявлення	<ul style="list-style-type: none"> • явний; • прихований
За спектром врахування можливостей	<ul style="list-style-type: none"> • повний; • частковий
За терміном (періодом) охоплення можливостей	<ul style="list-style-type: none"> • поточний; • тактичний; • стратегічний
За рівнем використання	<ul style="list-style-type: none"> • активний; • пасивний
За цілями формування	<ul style="list-style-type: none"> • потенціал функціонування; • потенціал стійкого зростання; • потенціал розвитку; • захисний потенціал (антикризовий)
В залежності від наявних фінансових ресурсів	<ul style="list-style-type: none"> • високий; • достатній; • дефіцитний; • критичний
По мірі використання	<ul style="list-style-type: none"> • невикористаний; • очікуваний до використання; • використаний
За стадіями процесу відтворення	<ul style="list-style-type: none"> • у сфері виробництва; • у сфері обігу
За економічною природою і характером впливу на результати діяльності підприємства	<ul style="list-style-type: none"> • екстенсивний; • інтенсивний; • інноваційний
За часом виявлення	<ul style="list-style-type: none"> • виявлений в процесі планування; • виявлений в процесі його виконання
За функціональною спрямованістю	<ul style="list-style-type: none"> • потенціал фінансового забезпечення; • потенціал фінансової гнучкості; • залучення додаткового капіталу; • звуження потреби в капіталі; • зміни структури капіталу; • потенціал створення вартості
За ступенем терміновості ресурсів, які є об'єктом регулювання	<ul style="list-style-type: none"> • довгостроковий • короткостроковий
Залежно від сфери виникнення факторів впливу	<ul style="list-style-type: none"> • обумовлений зовнішніми факторами; • обумовлений внутрішніми факторами
Залежно від способу мобілізації капіталу	<ul style="list-style-type: none"> • зовнішній; • внутрішній
За видами діяльності	<ul style="list-style-type: none"> • операційної діяльності; • інвестиційної діяльності; • інноваційної діяльності

Продовження табл. А.1.

В залежності від форми ризику	<ul style="list-style-type: none">• з довгостроковою формою ризику;• з короткостроковою формою ризику;• з комплексною формою ризику
За рівнем ієрархії управління підприємством	<ul style="list-style-type: none">• фінансовий потенціал підприємства в цілому;• фінансовий потенціал окремого бізнес-процесу;• фінансовий потенціал окремого проекту;• фінансовий потенціал окремого управлінського рішення

Джерело: розроблено автором на основі [20, с. 49-50; 34, с. 154-155; 47]

Продовження табл. Б.1.

Довгострокова дебіторська заборгованість	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Відстрочені податкові активи	0	0	9678	0	0	0	0	4839	4839	0	0
Інші необоротні активи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Необоротні активи	176141	156350	160160	138433	22093	168	166246	158255	149297	80263	11131
Запаси	13074	15901	22901	1453	1180	1536	14488	19401	12177	1317	1358
Виробничі запаси	3766	4741	4340	201	110	541	4254	4541	2271	156	326
Незавершене виробництво	8199	11037	18164	1239	187	153	9618	14601	9702	713	170
Готова продукція	0	0	0	8	883	842	0	0	4	446	863
Товари	1109	123	397	5	0	0	616	260	201	3	0
Поточні біологічні активи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2315	6416	19097	3486	3847	3626	4366	12757	11292	3667	3737
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0	179	6886	11419	5006	394	90	3533	9153	8213	2700
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	71118	377225	425581	137051	63108	59362	224172	401403	281316	100080	61235
Інша поточна дебіторська заборгованість	387281	0	0	300519	271389	293899	193641	0	150260	285954	282644
Поточні фінансові інвестиції	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	63	57	72	151	44	387	60	65	112	98	216
Готівка	0	28	19	0	1	4	14	24	10	1	3
Рахунки в банках	63	29	53	151	43	383	46	41	102	97	213
Витрати майбутніх періодів	1	15223	1	1	74258	74258	7612	7612	1	37130	74258
Інші оборотні активи	0	0	0	0	21	19	0	0	0	11	20
Оборотні активи	473852	415001	474538	454080	418853	433481	444427	444770	464309	436467	426167

Продовження табл. Б.1.

Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Активи	649993	571351	634698	592513	440946	433649	610672	603025	613606	516730	437298
Зареєстрований пайовий капітал	155390	155390	155390	155390	155390	155390	155390	155390	155390	155390	155390
Додатковий капітал	21562	21562	21545	21561	9887	0	21562	21554	21553	15724	4944
Резервний капітал	0	0	0	0	22	22	0	0	0	11	22
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	55056	37332	-12869	-48649	-48621	-54082	46194	12232	-30759	-48635	-51352
Неоплачений капітал	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Власний капітал	232008	214284	164066	128302	116656	101308	223146	189175	146184	122479	108982
Відстрочені податкові зобов'язання	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Довгострокові кредити банків	7395	12223	48204	50146	0	0	9809	30214	49175	25073	0
Інші довгострокові зобов'язання	272298	173627	0	0	204450	204450	222963	86814	0	102225	204450
Довгострокові забезпечення	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Цільове фінансування	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	279693	185850	48204	50146	204450	204450	232772	117027	49175	127298	204450
Короткострокові кредити банків	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	14784	22179	175204	175204	0	0	18482	98692	175204	87602	0

Продовження табл. Б.1.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	15105	21154	38098	14479	2014	1508	18130	29626	26289	8247	1761
Поточні зобов'язання перед бюджетом	257	12955	20829	28585	336	42	6606	16892	24707	14461	189
Поточні зобов'язання зі страхування	99	50	68	18	16	15	75	59	43	17	16
Поточні зобов'язання з оплати праці	202	192	246	87	63	61	197	219	167	75	62
Поточні забезпечення	473	832	1069	233	191	154	653	951	651	212	173
Доходи майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	104721	111205	184264	162787	166621	126111	107963	147735	173526	164704	146366
Поточні зобов'язання та забезпечення	138292	171217	422428	414065	169239	127891	154755	296823	418247	291652	148565
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пасиви	649993	571351	634698	592513	440946	433649	610672	603025	613606	516730	437298

Джерело: складено автором на основі [68-73]

Таблиця Б.2.

Звіт про фінансові результати ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок», тис. грн.

Показник	Рядок	Рік				
		2016	2017	2018	2019	2020
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ						
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції товарів, робіт, послуг)	2000	42756	52971	31159	4231	1994
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-56041	-53585	-46775	-3516	-503
Валовий прибуток (збиток)	2090 (2095)	-13285	-614	-15616	715	1491
Інші операційні доходи	2120	702	4444	3816	2446	24048
Адміністративні витрати	2130	-4232	-4871	-5514	-9384	-8121
Витрати на збут	2150	-26	-136	-193	0	0
Інші операційні витрати	2180	-3362	-3904	-7115	-3483	-23493
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	2190 (2195)	-20203	-5081	-24622	-2740	-6075
Доход від участі в капіталі	2200	0	0	0	0	0
Інші фінансові доходи	2220	39822	39822	231	0	0
Інші доходи	2240	0	0	0	241	786
Фінансові витрати	2250	-37043	-44831	-11339	0	0
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0	0	0	0
Інші витрати	2270	0	0	0	-1037	-172
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	2290 (2295)	-17424	-44831	-35764	-3536	-5461

Продовження табл. Б.2.

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-300	-289	-34	-1	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0	0	0	0
Чистий прибуток (збиток)	2350 (2355)	-17724	-50201	-35764	-3537	-5461
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ						
Матеріальні затрати	2500	25293	9657	13255	265	16
Витрати на оплату праці	2505	3020	2523	4044	1208	1192
Відрахування на соціальні заходи	2510	560	555	754	231	229
Амортизація	2515	18691	5212	19856	2505	1454
Інші операційні витрати	2520	10043	10874	12705	3566	3504
Разом	2550	57607	28821	41614	7775	6395
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ						
Середньорічна кількість простих акцій	2600	621558320	621558320	621558320	621558320	621558320
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	621558320	621558320	621558320	621558320	621558320
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	2610	-0,02755	-0,08077	-0,0575	-0,00569	-0,00879
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	2615	-0,02755	-0,08077	-0,0575	-0,00569	-0,00879
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0	0	0	0

Джерело: складено автором на основі [69-73]

Таблиця Б.3.

Горизонтальний аналіз балансу ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Значення статті по роках					Абсолютний приріст, тис. грн.				Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	t2- t1	t3- t2	t4-t3	t5-t4	(t2/t1-1)100	(t3/t2-1)100	(t4/t3-1)100	(t5/t4-1)100
Активи	571351	634698	592513	440946	433649	63347	-42185	-151567	-7297	11,1	-6,6	-25,6	-1,7
Необоротні активи	156350	160160	138433	22093	168	3810	-21727	-116340	-21925	2,4	-13,6	-84,0	-99,2
Оборотні активи	415001	474538	454080	418853	433481	59537	-20458	-35227	14628	14,3	-4,3	-7,8	3,5
Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Пасиви	571351	634698	592513	440946	433649	63347	-42185	-151567	-7297	11,1	-6,6	-25,6	-1,7
Власний капітал	214284	164066	128302	116656	101308	-50218	-35764	-11646	-15348	-23,4	-21,8	-9,1	-13,2
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	185850	48204	50146	204450	204450	-137646	1942	154304	0	-74,1	4,0	307,7	0,0
Поточні зобов'язання та забезпечення	171217	422428	414065	169239	127891	251211	-8363	-244826	-41348	146,7	-2,0	-59,1	-24,4
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.4.

Горизонтальний аналіз необоротних активів ПрАТ ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Значення статті по роках					Абсолютний приріст, тис. грн.				Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	t2- t1	t3- t2	t4-t3	t5-t4	(t2/t1-1)100	(t3/t2-1)100	(t4/t3-1)100	(t5/t4-1)100
Залишкова вартість нематеріальних активів	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Залишкова вартість основних засобів	156350	150482	138433	22093	168	-5868	-12049	-116340	-21925	-3,8	-8,0	-84,0	-99,2
Інвестиційна нерухомість	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Залишкова вартість довгострокових біологічних активів	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Відстрочені податкові активи	0	9678	0	0	0	9678	0	0	0	-	-	-	-
Необоротні активи	156350	160160	138433	22093	168	3810	-21727	-116340	-21925	2,4	-13,6	-84,0	-99,2

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.5.

Горизонтальний аналіз оборотних активів ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Значення статті по роках					Абсолютний приріст, тис. грн.				Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	t2- t1	t3- t2	t4-t3	t5-t4	(t2/t1-1)100	(t3/t2-1)100	(t4/t3-1)100	(t5/t4-1)100
Запаси	15901	22901	1453	1180	1536	7000	-21448	-273	356	44,0	-93,7	-18,8	30,2
Виробничі запаси	4741	4340	201	110	541	-401	-4139	-91	431	-8,5	-95,4	-45,3	391,8
Незавершене виробництво	11037	18164	1239	187	153	7127	-16925	-1052	-34	64,6	-93,2	-84,9	-18,2
Готова продукція	0	0	8	883	842	0	8	875	-41	-	-	10937,5	-4,6
Товари	123	397	5	0	0	274	-392	-5	0	222,8	-98,7	-100,0	-
Поточні біологічні активи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	6416	19097	3486	3847	3626	12681	-15611	361	-221	197,6	-81,7	10,4	-5,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	179	6886	11419	5006	394	6707	4533	-6413	-4612	3746,9	65,8	-56,2	-92,1
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	377225	425581	137051	63108	59362	48356	-288530	-73943	-3746	12,8	-67,8	-54,0	-5,9

Продовження табл. Б.5.

Інша поточна дебіторська заборгованість	0	0	300519	271389	293899	0	300519	-29130	22510	-	-	-9,7	8,3
Поточні фінансові інвестиції	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	57	72	151	44	387	15	79	-107	343	26,3	109,7	-70,9	779,5
Готівка	28	19	0	1	4	-9	-19	1	3	-32,1	-100,0	-	300,0
Рахунки в банках	29	53	151	43	383	24	98	-108	340	82,8	184,9	-71,5	790,7
Витрати майбутніх періодів	15223	1	1	74258	74258	-15222	0	74257	0	-100,0	0,0	7425700	0,0
Інші оборотні активи	0	0	0	21	19	0	0	21	-2	-	-	-	-9,5
Оборотні активи	415001	474538	454080	418853	433481	59537	-20458	-35227	14628	14,3	-4,3	-7,8	3,5

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.6.

Горизонтальний аналіз власного капіталу ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Значення статті по роках					Абсолютний приріст, тис. грн.				Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	t2- t1	t3- t2	t4-t3	t5-t4	(t2/t1-1)100	(t3/t2-1)100	(t4/t3-1)100	(t5/t4-1)100
Зареєстрований пайовий капітал	155390	155390	155390	155390	155390	0	0	0	0	0	0	0	0
Додатковий капітал	21562	21545	21561	9887	0	-17	16	-11674	-9887	-0,0788	0,07426	-54,144	-100
Резервний капітал	0	0	0	22	22	0	0	22	0	-	-	-	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	37332	-12869	-48649	-48621	-54082	-50201	-35780	28	-5461	-134,47	278,032	-0,0576	11,2318
Неоплачений капітал	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Вилучений капітал	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Власний капітал	214284	164066	128302	116656	101308	-50218	-35764	-11646	-15348	40.48	840.07	209.22	0.27

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.7.

Горизонтальний аналіз зобов'язань ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Значення статті по роках					Абсолютний приріст, тис. грн.				Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	t2- t1	t3- t2	t4-t3	t5-t4	(t2/t1-1)100	(t3/t2-1)100	(t4/t3-1)100	(t5/t4-1)100
Відстрочені податкові зобов'язання	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Довгострокові кредити банків	12223	48204	50146	0	0	35981	1942	-50146	0	294,4	4,0	-100,0	-
Інші довгострокові зобов'язання	173627	0	0	204450	204450	-173627	0	204450	0	-100,0	-	-	0,0
Довгострокові забезпечення	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Цільове фінансування	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	185850	48204	50146	204450	204450	-137646	1942	154304	0	-74,1	4,0	307,7	0,0
Короткострокові кредити банків	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	22179	175204	175204	0	0	153025	0	-175204	0	690,0	0,0	-100,0	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	21154	38098	14479	2014	1508	16944	-23619	-12465	-506	80,1	-62,0	-86,1	-25,1

Продовження табл. Б.7.

Поточні зобов'язання перед бюджетом	12955	20829	28585	336	42	7874	7756	-28249	-294	60,8	37,2	-98,8	-87,5
Поточні зобов'язання зі страхування	50	68	18	16	15	18	-50	-2	-1	36,0	-73,5	-11,1	-6,3
Поточні зобов'язання з оплати праці	192	246	87	63	61	54	-159	-24	-2	28,1	-64,6	-27,6	-3,2
Поточні забезпечення	832	1069	233	191	154	237	-836	-42	-37	28,5	-78,2	-18,0	-19,4
Доходи майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	111205	184264	162787	166621	126111	73059	-21477	3834	-40510	65,7	-11,7	2,4	-24,3
Поточні зобов'язання та забезпечення	171217	422428	414065	169239	127891	251211	-8363	-244826	-41348	146,7	-2,0	-59,1	-24,4
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.8.

Вертикальний аналіз балансу ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Питома вага, %					Абсолютні відхилення у структурі, п.п.				Відносні відхилення у структурі, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	d2- d1	d3- d2	d4-d3	d5-d4	(d2/d1-1)100	(d3/d2-1)100	(d4/d3-1)100	(d5/d4-1)100
Активи	100	100	100	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0
Необоротні активи	27,4	25,2	23,4	5,0	0,04	-2,1	-1,9	-18,4	-5,0	-7,8	-7,4	-78,6	-99,2
Оборотні активи	72,6	74,8	76,6	95,0	99,96	2,1	1,9	18,4	5,0	2,9	2,5	23,9	5,2
Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Пасиви	100	100	100	100	100	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Власний капітал	37,5	25,8	21,7	26,5	23,4	-11,7	-4,2	4,8	-3,1	-31,08	-16,23	22,18	-11,70
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	32,5	7,6	8,5	46,4	47,1	-24,9	0,9	37,9	0,8	-76,65	11,44	447,85	1,68
Поточні зобов'язання та забезпечення	30,0	66,6	69,9	38,4	29,5	36,6	3,3	-31,5	-8,9	122,10	5,00	-45,08	-23,16
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.9.

Вертикальний аналіз необоротних активів ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Питома вага, %					Абсолютні відхилення у структурі, п.п.				Відносні відхилення у структурі, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	d2- d1	d3- d2	d4-d3	d5-d4	(d2/d1-1)100	(d3/d2-1)100	(d4/d3-1)100	(d5/d4-1)100
Залишкова вартість нематеріальних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Залишкова вартість основних засобів	100,00	93,96	100,00	100,00	100,00	-6,04	6,04	0,00	0,00	-6,0427	6,43133	0,00	0,00
Інвестиційна нерухомість	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Залишкова вартість довгострокових біологічних активів	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Відстрочені податкові активи	0,00	6,04	0,00	0,00	0,00	6,04	-6,04	0,00	0,00	-	-100	-	-
Необоротні активи	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.10.

Вертикальний аналіз оборотних активів ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Питома вага, %					Абсолютні відхилення у структурі, п.п.				Відносні відхилення у структурі, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	d2- d1	d3- d2	d4-d3	d5-d4	(d2/d1-1)100	(d3/d2-1)100	(d4/d3-1)100	(d5/d4-1)100
Запаси	3,8	4,8	0,3	0,3	0,4	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	26,0	-93,4	-12,0	25,8
Виробничі запаси	1,1	0,9	0,0	0,0	0,1	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	-19,9	-95,2	-40,7	375,2
Незавершене виробництво	2,7	3,8	0,3	0,0	0,0	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	43,9	-92,9	-83,6	-20,9
Готова продукція	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	-	-	11865,8	-7,9
Товари	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	182,3	-98,7	-100,0	-
Поточні біологічні активи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1,5	4,0	0,8	0,9	0,8	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	160,3	-80,9	19,6	-8,9
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0,0	1,5	2,5	1,2	0,1	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	3264,3	73,3	-52,5	-92,4
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	90,9	89,7	30,2	15,1	13,7	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	-1,3	-66,3	-50,1	-9,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,0	0,0	66,2	64,8	67,8	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	-	-	-2,1	4,6
Поточні фінансові інвестиції	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-12,44	-12,45	-12,46	-12,47	-	-	-	-

Продовження табл. Б.10.

Гроші та їх еквіваленти	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-12.44	-12.45	-12.46	-12.47	10,5	119,2	-	749,9
Готівка	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-12.44	-12.45	-12.46	-12.47	-40,7	-100,0	-	286,5
Рахунки в банках	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-12.44	-12.45	-12.46	-12.47	59,8	197,7	-69,1	760,6
Витрати майбутніх періодів	3,7	0,0	0,0	17,7	17,1	-12.44	-12.45	-12.46	-12.47	-100,0	4,5	8050236	-3,4
Інші оборотні активи	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-12.44	-12.45	-12.46	-12.47	-	-	-	-12,6
Оборотні активи	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-12.44	-12.45	-12.46	-12.47	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.11.

Вертикальний аналіз власного капіталу ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Питома вага, %					Абсолютні відхилення у структурі, п.п.				Відносні відхилення у структурі, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	d2- d1	d3- d2	d4-d3	d5-d4	(d2/d1-1)100	(d3/d2-1)100	(d4/d3-1)100	(d5/d4-1)100
Зареєстрований пайовий капітал	72,5	81,9	68,9	72,6	74,2	9,4	-13,0	3,8	1,5	12,9	-15,9	5,5	2,1
Додатковий капітал	10,1	11,4	9,6	4,6	0,0	1,3	-1,8	-4,9	-4,6	12,8	-15,8	-51,6	-100,0
Резервний капітал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	2,1
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	17,4	-6,8	-21,6	-22,7	-25,8	-24,2	-14,8	-1,2	-3,1	-138,9	218,0	5,4	13,6
Неоплачений капітал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Вилучений капітал	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Власний капітал	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.12.

Вертикальний аналіз довгострокових зобов'язань і забезпечень ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Питома вага, %					Абсолютні відхилення у структурі, п.п.				Відносні відхилення у структурі, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	d2- d1	d3- d2	d4-d3	d5-d4	(d2/d1-1)100	(d3/d2-1)100	(d4/d3-1)100	(d5/d4-1)100
Відстрочені податкові зобов'язання	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Довгострокові кредити банків	6,6	100,0	100,0	0,0	0,0	93,4	0,0	-100,0	0,0	1420,5	0,0	-100,0	-
Інші довгострокові зобов'язання	93,4	0,0	0,0	100,0	100,0	-93,4	0,0	100,0	0,0	-100,0	-	-	0,0
Довгострокові забезпечення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Цільове фінансування	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.13.

Вертикальний аналіз поточних зобов'язань і забезпечень ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Питома вага, %					Абсолютні відхилення у структурі, п.п.				Відносні відхилення у структурі, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	d2- d1	d3- d2	d4-d3	d5-d4	(d2/d1-1)100	(d3/d2-1)100	(d4/d3-1)100	(d5/d4-1)100
Короткострокові кредити банків	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	13,0	41,5	42,3	0,0	0,0	28,5	0,8	-42,3	0,0	220,2	2,0	-100,0	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	12,4	9,0	3,5	1,2	1,2	-3,3	-5,5	-2,3	0,0	-27,0	-61,2	-66,0	-0,9
Поточні зобов'язання перед бюджетом	7,6	4,9	6,9	0,2	0,0	-2,6	2,0	-6,7	-0,2	-34,8	40,0	-97,1	-83,5
Поточні зобов'язання зі страхування	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-44,9	-73,0	117,5	24,1
Поточні зобов'язання з оплати праці	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	-48,1	-63,9	77,2	28,1
Поточні забезпечення	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1	-0,2	-0,2	0,1	0,0	-47,9	-77,8	100,6	6,7
Доходи майбутніх періодів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	64,9	43,6	39,3	98,5	98,6	-21,3	-4,3	59,1	0,2	-32,8	-9,9	150,4	0,2
Поточні зобов'язання та забезпечення	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.14.

Горизонтальний аналіз звіту про фінансові результати ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Значення статті по роках					Абсолютний приріст, тис. грн.				Темп приросту, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	t2- t1	t3- t2	t4-t3	t5-t4	(t2/t1-1)100	(t3/t2-1)100	(t4/t3-1)100	(t5/t4-1)100
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ													
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції товарів, робіт, послуг)	42756	52971	31159	4231	1994	10215	-21812	-26928	-2237	23,9	-41,2	-86,4	-52,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-56041	-53585	-46775	-3516	-503	2456	6810	43259	3013	-4,4	-12,7	-92,5	-85,7
Валовий прибуток (збиток)	-13285	-614	-15616	715	1491	12671	-15002	16331	776	-95,4	2443,3	-104,6	108,5
Інші операційні доходи	702	4444	3816	2446	24048	3742	-628	-1370	21602	533,0	-14,1	-35,9	883,2
Адміністративні витрати	-4232	-4871	-5514	-9384	-8121	-639	-643	-3870	1263	15,1	13,2	70,2	-13,5
Витрати на збут	-26	-136	-193	0	0	-110	-57	193	0	423,1	41,9	-100,0	-
Інші операційні витрати	-3362	-3904	-7115	-3483	-23493	-542	-3211	3632	-20010	16,1	82,2	-51,0	574,5
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	-20203	-5081	-24622	-2740	-6075	15122	-19541	21882	-3335	-74,9	384,6	-88,9	121,7

Продовження табл. Б.14.

Доход від участі в капіталі	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Інші фінансові доходи	39822	39822	231	0	0	0	-39591	-231	0	0,0	-99,4	-100,0	-
Інші доходи	0	0	0	241	786	0	0	241	545	-	-	-	226,1
Фінансові витрати	-37043	-44831	-11339	0	0	-7788	33492	11339	0	21,0	-74,7	-100,0	-
Втрати від участі в капіталі	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-
Інші витрати	0	0	0	-1037	-172	0	0	-1037	865	-	-	-	-83,4
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	-17424	-44831	-35764	-3536	-5461	-27407	9067	32228	8997	157,3	-20,2	-90,1	-254,4
Податок на прибуток	-300	-289	-34	-1	0	11	255	33	1	-3,7	-88,2	-97,1	-100,0
Чистий прибуток (збиток)	-17724	-50201	-35764	-3537	-5461	-32477	14437	32227	-1924	183,2	-28,8	-90,1	54,4
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ													
Матеріальні затрати	25293	9657	13255	265	16	-15636	3598	-12990	-249	-61,8	37,3	-98,0	-94,0
Витрати на оплату праці	3020	2523	4044	1208	1192	-497	1521	-2836	-16	-16,5	60,3	-70,1	-1,3
Відрахування на соціальні заходи	560	555	754	231	229	-5	199	-523	-2	-0,9	35,9	-69,4	-0,9

Продовження табл. Б.14.

Амортизація	18691	5212	19856	2505	1454	-13479	14644	-17351	-1051	-72,1	281,0	-87,4	-42,0
Інші операційні витрати	10043	10874	12705	3566	3504	831	1831	-9139	-62	8,3	16,8	-71,9	-1,7
Разом	57607	28821	41614	7775	6395	-28786	12793	-33839	-1380	-50,0	44,4	-81,3	-17,7
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ													
Середньорічна кількість простих акцій	62155 8320	62155 8320	62155 8320	62155 8320	62155 8320	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	62155 8320	62155 8320	62155 8320	62155 8320	62155 8320	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	- 0,0275 5	- 0,0807 7	- 0,0575	- 0,0056 9	- 0,0087 9	- 0,0532	0,0232 7	0,05181	- 0,0031	193,2	-28,8	-90,1	54,5
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	- 0,0275 5	- 0,0807 7	- 0,0575	- 0,0056 9	- 0,0087 9	- 0,0532	0,0232 7	0,05181	- 0,0031	193,2	-28,8	-90,1	54,5
Дивіденди на одну просту акцію	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	-	-

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Таблиця Б.15.

Вертикальний аналіз звіту про фінансові результати ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» за 2016-2020 рр.

Стаття	Питома вага, %					Абсолютні відхилення у структурі, п.п.				Відносні відхилення у структурі, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	d2- d1	d3- d2	d4-d3	d5-d4	(d2/d1-1)100	(d3/d2-1)100	(d4/d3-1)100	(d5/d4-1)100
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ													
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції товарів, робіт, послуг)	100	100	100	100	100	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-131,1	-101,2	-150,1	-83,1	-25,2	29,9	-49,0	67,0	57,9	-22,8	48,4	-44,6	-69,6
Валовий прибуток (збиток)	-31,1	-1,2	-50,1	16,9	74,8	29,9	-49,0	67,0	57,9	-96,3	4223,7	-133,7	342,5
Інші операційні доходи	1,6	8,4	12,2	57,8	1206,0	6,7	3,9	45,6	1148,2	411,0	46,0	372,1	1986,1
Адміністративні витрати	-9,9	-9,2	-17,7	-221,8	-407,3	0,7	-8,5	-204,1	-185,5	-7,1	92,4	1153,3	83,6
Витрати на збут	-0,1	-0,3	-0,6	0,0	0,0	-0,2	-0,4	0,6	0,0	322,2	141,3	-100,0	-
Інші операційні витрати	-7,9	-7,4	-22,8	-82,3	-1178,2	0,5	-15,5	-59,5	-1095,9	-6,3	209,8	260,5	1331,2
Прибуток (збиток) від операційної діяльності	-47,3	-9,6	-79,0	-64,8	-304,7	37,7	-69,4	14,3	-239,9	-79,7	723,8	-18,0	370,5
Доход від участі в капіталі	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Інші фінансові доходи	93,1	75,2	0,7	0,0	0,0	-18,0	-74,4	-0,7	0,0	-19,3	-99,0	-100,0	-
Інші доходи	0,0	0,0	0,0	5,7	39,4	0,0	0,0	5,7	33,7	-	-	-	592,0

Продовження табл. Б.15.

Фінансові витрати	-86,6	-84,6	-36,4	0,0	0,0	2,0	48,2	36,4	0,0	-2,3	-57,0	-100,0	-
Втрати від участі в капіталі	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Інші витрати	0,0	0,0	0,0	-24,5	-8,6	0,0	0,0	-24,5	15,9	-	-	-	-64,8
Прибуток (збиток) до оподаткування	-40,8	-84,6	-114,8	-83,6	273,9	-43,9	-30,1	31,2	357,4	107,7	35,6	-27,2	-427,7
Податок на прибуток	-0,7	-0,5	-0,1	0,0	0,0	0,2	0,4	0,1	0,0	-22,2	-80,0	-78,3	-100,0
Чистий прибуток (збиток)	-41,5	-94,8	-114,8	-83,6	-273,9	-53,3	-20,0	31,2	-190,3	128,6	21,1	-27,2	227,6
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ													
Матеріальні затрати	43,9	33,5	31,9	3,4	0,3	-10,4	-1,7	-28,4	-3,2	-23,7	-4,9	-89,3	-92,7
Витрати на оплату праці	5,2	8,8	9,7	15,5	18,6	3,5	1,0	5,8	3,1	67,0	11,0	59,9	20,0
Відрахування на соціальні заходи	1,0	1,9	1,8	3,0	3,6	1,0	-0,1	1,2	0,6	98,1	-5,9	64,0	20,5
Амортизація	32,4	18,1	47,7	32,2	22,7	-14,4	29,6	-15,5	-9,5	-44,3	163,8	-32,5	-29,4
Інші операційні витрати	17,4	37,7	30,5	45,9	54,8	20,3	-7,2	15,3	8,9	116,4	-19,1	50,2	19,5
Разом	100	100	100	100	100	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: розраховано автором на основі [69-73]

Додаток В

Таблиця В.1.

Показники оцінки фінансового стану ПрАТ «Шкіряне підприємство «Світанок» у 2016-2020 рр.

№	Показник	Роки				
		2016	2017	2018	2019	2020
I. Показники майнового стану						
1.	Віддача основних засобів	0,26	0,35	0,22	0,05	0,18
2.	Частка основних засобів в активах, %	27,13	25,44	23,54	15,53	2,55
3.	Коефіцієнт зносу основних засобів	0,80	0,81	0,81	0,91	0,98
4.	Коефіцієнт мобільності активів	2,67	2,81	3,11	5,44	38,29
II. Показники ліквідності						
1.	Коефіцієнт загальної ліквідності	2,9	1,5	1,1	1,5	2,9
2.	Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,8	1,4	1,1	1,5	2,9
3.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0004	0,0002	0,0003	0,0003	0,0015
4.	Питома вага запасів в сумі короткострокових зобов'язань, %	9,4	6,5	2,9	0,5	0,9
III. Показники фінансової стійкості						
1.	Робочий капітал, тис. грн.	289672	147947	46063	144815	277602
2.	Власні оборотні кошти, тис. грн.	56901	30920	-3113	42216	97852
3.	Коефіцієнт автономії	0,37	0,31	0,24	0,24	0,25
4.	Коефіцієнт фінансового ризику	1,73	2,17	3,18	3,41	3,23
5.	Коефіцієнт довгострокових джерел фінансування	1,04	0,62	0,34	1,04	1,88
6.	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,75	0,51	0,32	0,48	0,72
7.	Коефіцієнт довгострокової заборгованості	0,51	0,38	0,25	0,51	0,65
8.	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,25	0,16	-0,02	0,34	0,90

Продовження табл. В.1.

IV. Показники ділової активності						
1.	Коефіцієнт оборотності активів	0,07	0,09	0,05	0,01	0,005
2.	Тривалість одного обороту активів, дні	5142	4098	7089	43967	78950
3.	Коефіцієнт оборотності запасів	3,87	2,76	3,84	2,67	0,37
4.	Термін зберігання запасів, дні	93	130	94	135	972
5.	Коефіцієнт оборотності деб. заб.	9,79	4,15	2,76	1,15	0,53
6.	Термін погашення дебіторської заборгованості, дні	37	87	130	312	675
7.	Коефіцієнт оборотності кред. заб.	3,09	1,81	1,78	0,43	0,29
8.	Термін погашення кредиторської заборгованості, дні	116	199	202	844	1260
9.	Операційний цикл, дні	130	217	224	447	1647
10.	Фінансовий цикл, дні	13	18	22	-398	386
V. Показники рентабельності						
1.	Коефіцієнт рентабельності активів	-0,03	-0,08	-0,06	-0,01	-0,01
2.	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	-0,08	-0,27	-0,24	-0,03	-0,05
3.	Коефіцієнт ефективності інвестиційного капіталу	-0,04	-0,16	-0,18	-0,01	-0,02
4.	Коефіцієнт рентабельності реалізації	-0,41	-0,95	-1,15	-0,84	-2,74
5.	Коефіцієнт рентабельності витрат	-0,32	-0,94	-0,76	-1,01	-10,86

Джерело: розраховано автором на основі додатку Б, табл. Б.1 та табл. Б.2.

Додаток Д

Таблиця Д.1.

Дані для нормування показників фінансового потенціалу

	Показники фінансового потенціалу															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
\bar{x}_1	0,212	18,838	0,862	10,464	1,98	1,94	0,0005 4	4,04	18121 9,8	44955, 2	0,282	2,744	0,984	0,556	0,46	0,326
σ_i	0,1103 18	10,132 8	0,0798 12	15,595 98	0,855 57	0,8443 93	0,0005 41	3,8233 49	10216 5,5	36931, 75	0,0571 84	0,7462 44	0,5823 06	0,1789 69	0,1513 27	0,347 39
	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
\bar{x}_1	0,045	27849, 2	2,702	284,8	3,676	248,2	1,48	524,2	533	8,2	-0,038	-0,134	-0,082	-1,218	-2,778	
σ_i	0,0370 81	33097, 57	1,4231 9	384,65 53	3,698 74	260,18 78	1,1521 28	504,94 28	633,66 75	277,50 71	0,0311 45	0,1123 83	0,0813 63	0,8928 44	4,52595	

Джерело: розраховано автором на основі додатку В

Таблиця Д.2.

Стандартизовані показники фінансового потенціалу

	Показники фінансового потенціалу															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2016	0,44	0,82	-0,78	-0,50	1,08	1,02	-0,26	1,40	1,06	0,32	1,54	-1,36	0,10	1,08	0,33	-0,22
2017	1,25	0,65	-0,65	-0,49	-0,56	-0,64	-0,63	0,64	-0,33	-0,38	0,49	-0,77	-0,63	-0,26	-0,53	-0,48
2018	0,07	0,46	-0,65	-0,47	-1,03	-0,99	-0,44	-0,30	-1,32	-1,30	-0,73	0,58	-1,11	-1,32	-1,39	-1,00
2019	-1,47	-0,33	0,60	-0,32	-0,56	-0,52	-0,44	-0,93	-0,36	-0,07	-0,73	0,89	0,10	-0,42	0,33	0,04
2020	-0,29	-1,61	1,48	1,78	1,08	1,14	1,77	-0,82	0,94	1,43	-0,56	0,65	1,54	0,92	1,26	1,65
Вектор -еталон	1,25	0,82	-0,78	1,78	1,08	1,14	1,77	-0,93	1,06	1,43	1,54	-1,36	-1,11	1,08	-1,39	1,65
	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
2016	-0,69	0,82	-0,50	1,65	-0,81	1,40	-0,81	-0,64	0,02	0,26	0,48	0,52	0,90	0,54	-0,69	
2017	-0,72	0,04	-0,40	0,13	-0,62	0,29	-0,64	-0,50	0,04	-1,35	-1,21	-0,96	0,30	0,41	-0,72	
2018	-0,63	0,80	-0,50	-0,25	-0,45	0,26	-0,64	-0,49	0,05	-0,71	-0,94	-1,20	0,08	0,45	-0,63	
2019	0,49	-0,02	-0,39	-0,68	0,25	-0,91	0,63	-0,14	-1,46	0,90	0,93	0,88	0,42	0,39	0,49	
2020	1,54	-1,64	1,79	-0,85	1,64	-1,03	1,46	1,76	1,36	0,90	0,75	0,76	-1,70	-1,79	1,54	
Вектор -еталон	1,21	-0,72	0,82	-0,50	1,65	-0,81	1,40	-0,81	-0,64	-1,46	0,90	0,93	0,88	0,90	0,54	

Джерело: розраховано автором на основі додатку Д табл. Д.1.

Додаток Е

Таблиця Е.1.

Показники, необхідні для побудови економетричної моделі

Роки	Y_t	X
2016	-17724	0,54
2017	-50201	0,36
2018	-35764	0,23
2019	-3537	0,26
2020	-5461	0,09

Джерело: складено автором на основі табл. 2.9 та додатку Д, табл. Д.14